ערשטער טה"ל

ספר

לַמְנַצֵּחַ

THE CHIEF MUSICIAN

אײנע זאמלונג פון פערשידענע מאמרים, געלעגענהײטס־געדיכטע, שירים, מלתא דיבדיחותא, אויך רעדען אין יודיש און ענגליש פיר בר מצוה, וכו׳ נאך אנדערע דברי מדע וחכמה.

מלוקט מאת

רעװ. ד״ר אברהם גאלדשטײן. אטיסװיל (גאלװיל)

טראנסװאל

1900

דרוק און פערלאג פון

ר׳ פנחס פרידמאן

ריװינגטאן סט. נויארק

Digitized by the Internet Archive
in 2016 with funding from
Boston Public Library

https://archive.org/details/seferlamenatseac00unse

Entered according to act of Congress in the

by

PINKUS FRIEDMAN

in the office of the Librarian of Washingt

ALL RIGHTS RESERVED.

אזהרה גדולה

הנני להודיע כי קניתי זכות ההדפסה מהמחבר לצמיתות, וגם יש לי בכתובים כח הרשאה מכל קונסולי אייראפא, ואין רשות לשום בן אדם להדפיסו או להעתיקו בצלמו וכדמותו מקטן ועד גדול בלתי ידיעתי ובלתי כחי, ולכל השומע ינעם ותבא עליו ברכת טוב, דברי המוציא לאור:

פִּינְחָס פְרִיעדְמַאן

מוֹכֵר סְפָרִים הַכּוֹלֵל

172 רִיווִינְגְטאן סְט. נוּי יָארְק.

אשת לוט

אנשי מדון ותרמית! למה זה תרבו נערה,
אם האשה סכלה ומדעת נבערה;
תריבו להן כל עת, מצה בזדון תתנו
כבת סוררת להן תבנו, בחכרתן תמאנו
לא תמצאנה חן בעיניכם, נעדר מהן כל יופי
כתפל מבלי מלח תמצאו בהן אך מגרעת ודופי;
אולם הה! לקול השמועה אזני תצלינה!
הלא הוא על ספר חקה, כאשר עיניכם תחזינה;
כי אשת לוט, לא כסילות וסרת טעם,
בהביטה אחריה, מעל נרעם עליה בזעם
כאבן נדמתה, לנציב מלח נהיתה,
כל שומע יאחזהו רתת ובעתה;
עתה מתי חלד! על מנת חלקיכם בל תלונו
אל תתלוצצו, אם לא בצל חכמת לב תשכונו;
כי כאשר לא ינעם לחך מבלי תפל המלח,
ולא יתהלל חונה התאר באפס שלח,
כן לא תכון שלותך אנוש נתעב ונאלח!
מבושה, אף לא אשת חן כפיה תמכה פלך.
הן תוי ואותה אבקש אותה אשאלה,
לבעבור שכך חמת אשת מדנים,
כדלף טורד תמיד בדברי נרגנים,
כבורות פתנים אכזר תכין תמיד לבעלה,
תרעימו בקצפה, תרוהו אך כעס,
תשביעהו אך לענה, תנגדהו בכל מעש
לנציב מחוק תהי על רוב פשעיה,
ותמתיק לבעלה [illegible]רות מימי חייה,

לַמְנַצֵּחַ· עַל 172 ריווינגטאן סט.

ושמחו הדרשנים. ויגילו הרבנים. וכל הלמדנים.
כי מקיר יצעקו גם האבנים :
דאס ספר "למנצח" איז דא
יונה ראה וקרא
[פו]ן דיא אללע בעסטע קוועלען
[פ]ון בעריהמטע שריפט שטעלען
נוטצט נור דאס ספר אלליין
צ'עדען משמח צו זיין
ספיטשען מיט גראמטען
פערשיעדענע נאמען און נאמטען
"חתן. "כלה. דרשות מיט שירים
"לנשואין. "ברית מילה. וגם "לפורים.
פדיון הבן. און נאך פיעלע זאכען
אללעס אין דיא ביידע שפראכען
העברעאיש, איינגליש, וגם זשארגאן
אויך וואס יעדער נור קאן
מיט נקודות מאמע לשון ביין
וועט עס פון גרויסען נוטצען זיין.
פאר דאקטוירים, רבנים, גרויס און קליין
וגם פאר ב[illegible] [illegible]יין

רען

יִשְׂמְחוּ הַבַּרְשָׁנִים. וְיָגִילוּ הַרַבָּנִים. וְכָל הַלַמְדָנִים.
כִּי מִקִיר יִצְעֲקוּ גַם הָאֲבָנִים :
דָאס סֵפֶר ״לַמְנַצֵחַ״ אִיז דָא
וְזֶה רְאֵה וּקְרָא
פוּן דִיא אַלְלֶע בֶּעסְטֶע קְוֶועלֶען
אוּן בֶּערִיהְמְטֶע שְׁרִיפְט שְׁטֶעלֶען
נוּטְצְט נוּר דָאס סֵפֶר אַלְלֵיין
אֵיְעדֶען מְשַׂמֵחַ צוּ זַיין
סְפִּיטְשֶׁען מִיט גְרַאמְמֶען
פֶערְשִׁיעדֶענֶע זַאכֶען אוּן נַאמְמֶען
״חָתָן. ״כַּלָה. דְרָשׁוֹת מִיט שִׁירִים
״לְנִשׂוּאִין. ״בְּרִית מִילָה. וְגַם ״לְפּוּרִים.
פִּדְיוֹן הַבֵּן. אוּן נָאךְ פִיעלֶע זַאכֶען
אַלְלֶעס אִין דִיא בֵּיידֶע שְׁפְּרַאכֶען
הֶעבְּרֶעאִישׁ, אֵיינְגְלִישׁ, וְגַם זְשַׁארְגָאן
אוֹיךְ וָואס יֶעדֶער נוּר קָאן
מִיט נְקוּדוֹת מַאמֶע לָשׁוֹן רֵיין
וֶועט עֶס פוּן גְרוֹיסֶען נוּטְצֶען זַיין.
פַאר דָאקְטוֹירִים, רַבָּנִים, גְרוֹים אוּן קְלֵיין
וְגַם פַאר בַּרְשָׁנִים, בַּדְחָנִים, בְּוַודַי פַיין

אֵשֶׁת לוֹט.

אַנְשֵׁי מָדוֹן וְתַרְמִית! לָמָּה זֶּה תַּרְבּוּ נְעָרָה,
אִם הָאִשָּׁה סְכָלָה וּמַדַּעַת נִבְעָרָה,
תָּרִיבוּ לָהֶן כָּל עֵת, מַצָּה בְּזָדוֹן תִּתֵּנוּ,
כְּתֵף סוֹרֶרֶת לָהֶן תִּפְנוּ, בְּחֶבְרָתָן תְּמָאֵנוּ
לֹא תִמְצֶאנָה חֵן בְּעֵינֵיכֶם, נֶעְדָּר מֵהֶן כָּל יוֹפִי
כְּתָפֵל מִבְּלִי מֶלַח, תִּמְצְאוּ בָּהֶן אַךְ מִגְרַעַת וְדוֹפִי:
אוּלָם הָהּ! לְקוֹל הַשְּׁמוּעָה אָזְנַי תְּצִלֶּינָה,
הֲלֹא הִיא עַל סֵפֶר חֻקָּה, כַּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תֶּחֱזֶינָה,
כִּי אֵשֶׁת לוֹט. לֹא כְסִילוּת וְסָרַת טָעַם
בְּהַבִּיטָהּ אַחֲרֶיהָ, מֵעַל נִרְעַם עָלֶיהָ בְּזַעַם
כְּאֶבֶן נִדְמָתָה, לִנְצִיב מֶלַח נִהְיָתָה,
כָּל שׁוֹמֵעַ יֹאחֲזֶהוּ רֶתֶת וּבְעָתָה.
עַתָּה מְתֵי חֶלֶד! עַל מְנָת חֶלְקֵיכֶם בַּל תְּלוֹנוּ
אַל תִּתְלוֹצָצוּ, אִם לֹא בְצֵל חָכְמַת לֵב תִּשְׁכֹּנוּ,
כִּי כַּאֲשֶׁר לֹא יִנְעַם לְחֵךְ מִבְּלִי תָּפֵל הַמֶּלַח,
וְלֹא יִתְהַלֵּל חוֹגֵר הַתַּעַר בְּאֶפֶס שֶׁלַח,
כֵּן לֹא תִכּוֹן שַׁלְוָתְךָ אֱנוֹשׁ נִתְעָב וְנֶאֱלָח!
מְבִישָׁה, אַף לֹא אֵשֶׁת חֵן כַּפֶּיהָ תָּמְכָה פָּלֶךְ.
הֵן תָּוִי וְאוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ אוֹתָהּ אֶשְׁאֲלָה,
לְבַעֲבוּר שֶׁכֵּךְ חֲמַת אֵשֶׁת מְדָנִים,
כְּדֶלֶף טוֹרֵד תָּמִיד בְּדִבְרֵי נִרְגָּנִים,
כִּמְרוֹרוֹת פְּתָנִים אַכְזָר תָּכִין תָּמִיד לְבַעְלָהּ,
תַּרְעִימוֹ בְּקִצְפָּהּ, תַּרְוֵהוּ אַךְ כַּעַס,
תַּשְׂבִּיעֵהוּ אַךְ לַעֲנָה, תְּנַגְּדֵהוּ בְּכָל מַעַשׂ,
לִנְצִיב מָתוֹק תְּהִי עַל רוֹב פְּשָׁעֶיהָ,
וְתַמְתִּיק לְבַעְלָהּ הַמְּרוֹרוֹת מִימֵי חַיֶּיהָ.

דען ווער עס האט אין זינען
תענוג רוחני צו געפינען
זאל אלעס אוועק לייגען
און אוועק געבען איין פערמעגען
אבי צו דער שמעקען דעם ריח
פון דעם ספר "למנצח"
לבן יונג און אלט
עס אין היממעל איין גיגואלד
ווער עס וויל האבען דיא זכיה
צו פויעלין א ישועה
זאל באלד לויפען
דאס ספר "למנצח" קויפען
ווארין דיא אלע גדולי הדור
וואו אכהן מיט אבכור
פון דיא בעסטע שטאפפען
פון חכמים, משוררים, ופילוסופען
וויא אמרי נועם, פון מקל נועם
און אפילו דער רמב"ם ז"ל
האט אויך דא גימאכט אכלל
פון חומשים פון מחזורים
אויך פון וועלטס דאקטורים

אין

איזט דיא גאנצע זאכע
אין איין פיינער שפראכע
אין איינגליש · העברעאיש · זשארגאן
בעארבייטעט צו צייגען וואס ער קאן
מיט מיהע אהנע ראסט
צו זאמען גינומען און פארפאסט
אהנע מינדעסטען פעהלער
פאהן רעווי. ר"ק. אברהם געללער.
געדרוקט אין טראנסוואאל.
מוגה אין עקוואדור.
מהמשרר מפיליפינען.
והכרמן טאלאסקא :

דֶען וֶוער עֶס הָאט אִין זִינֶען
תַּעֲנוּג רוּחָנִי צוּ גֶעפִינֶען
זָאל אַלֶעס אַוֶועק לֵייגֶען
און אַוֶועק גֶעבֶּען אַיין פֶּערְמֶעגֶען
אַבִּי צוּ דֶער שְׁמֶעקֶען דֶעם רֵיחַ
פוּן דֶעם סֵפֶר „לַמְנַצֵחַ"
לָבֵן יוּנְג און אַלְט
עֶס אִין הִימְמֶעל אַיין גְּיִוַואלְד
וֶוער עֶס ווִילל הָאבֶּען דִיא זְכִיָה
צוּ פוּיֶעלִין אַיְשׁוּעָה
זָאל בַּאלְד לוּיפֶען
דָאס סֵפֶר „לַמְנַצֵחַ" קוּיפֶען
וָוארִין דִיא אַלֶע גְדוֹלֵי הַדוֹר
וואו אַכהֵן מִיט אַבְּכוֹר
פוּן דִיא בֶּעסְטֶע שְׁטָאפְּפֶען
פוּן חֲכָמִים, מְשׁוֹרְרִים, וּפִילוֹסוֹפֶען
ווִיא אִמְרֵי נוֹעַם, פוּן מַקֵל נוֹעַם
און אֶפִילוּ דֶער רַמְבַּ"ם זַ"ל
הָאט אוֹיךְ דָא גִימַאכְט אַכְּלַל
פוּן חוּמָשִׁים פוּן מַחְזוֹרִים
אוֹיךְ פוּן וֶועלְטְס דָאקְטוֹרִים

אִיזְט דִיא גַאנְצֶע זַאכֶע
אִין אַיין פַּיינֶער שְׁפְּרַאכֶע
אִין אֵיינְגְלִיש , הֶעבְּרֶעאִיש , זְשַׁארְגָאן
בֶּעאַרְבַּייטֶעט צוּ צַיינֶען וָואס עֶר קָאן
מִיט מִיהֶע אָהְנֶע רַאסְט
צוּ זַאמֶען גִינוּמֶען אוּן פַארְפַאסְט
אָהְנֶע מִינְדֶעסְטֶען פֶעהְלֶער
פָאהְן רֶעוו. דָ"ק. אַבְרָהָם גֶעלְלֶער.

גֶעדְרוּקְט אִין טְרַאנְסְוָואאל.
מוּגָה אִין עֶקְוַאדוּר.
מֵהַמְשׁוֹרֵר מִפִילִיפִּינֶען.
וְהַבַּדְחָן מֵאַלַאסְקָא:

דען ווער עס האט אין זינען
תענוג רוחני צו געפינען
זאל אלעס אוועק לייגען
און אוועק געבען איין פערמעגען
אבי צו דער שמעקען דעם ריח
פון דעם ספר "למנצח"
לבן יונג און אלט
עס אין הימעל איין גיוואלד
ווער עס וויל האבען דיא זכיה
צו פועלין א ישועה
זאל באלד לויפען
דאס ספר "למנצח" קויפען
וואָרין דיא אלע גדולי הדור
וואו אכהן מיט אבטור
פון דיא בעסטע שטאפפען
פון חכמים, משוררים, ופילוסופען
וויא אמרי נועם, פון מקל נועם
און אפילו דער רמב"ם ז"ל
[illegible] איך דא [illegible]
פון הקדשים און [illegible]
איך פון [illegible]

איזט דיא נאנצע זאכע
אין איין פיינער שפראכע
אין איינגליש, העברעאיש, זשארגאן
בעארבייטעט צו זיינגען וואס ער קאן
מיט מיהע אהנע ראסט
צו זאמען גענומען אין פארפאסט
אהנע מינדעסטען פעהלער
פאהן רעוו. ר״ק. אברהם געללער.

געדרוקט אין טבאנסנואאל.
סוגה אין עקטאדור.
מהמשרר מפיליפינען.
והכרזן מאלאסקא!

הקדמה

יָגִילוּ הַדַּרְשָׁנִים וְיִשְׂמְחוּ הַבַּדְחָנִים

רָבָא מִקַּמֵּי דְּפָתַח לְהוּ לְרַבָּנָן אָמַר מִילְּתָא
דִּבְדִיחוּתָא וּבָדְחוּ רַבָּנָן לְסוֹף יָתִיב בְּאֵימְתָא
וּפָתַח בִּשְׁמַעְתְּתָא (שבת)

רַבִּי מֵאִיר רִמּוֹן מָצָא תּוֹכוֹ אָכַל קְלִיפָּתוֹ זָרַק (חגיגה טו)

עֶס וָואלְט אֲפִילוּ בֶּעסְסֶער גֶעוֶוען
אוּנְד עֶס אִיז לַייכְט צוּא פֶערְשְׁטֶעהֶען
דָאס אֵיידֶער צוּ פֶערְבְּרֵיינְגֶען דִיא צַייט
אִין לֶעזֶען אַהַקְדָּמָה לַאנְג אוּן בְּרֵייט
זָאגִין מַאנְכֶע פוּן אוּנְזֶערֶע בְּרִידֶער
דָאס עֶס אִיז בֶּעסֶער צוּ לֶעזֶען לִידֶער
אוּן דֶער צוּ גָאר: דִיא הַייטִיגֶע לִיטֶערַאטוּר.
אַקְלָאג צוּ דִי יָאהְר: דָאס טוּהְט בְּוַדַּאי אוֹיסְבִּילְדֶען
אוּן נָאךְ עֶרְגֶער פֶערְווִילְדֶען
אוּן מֶען דַארְף זִיךְ נִישְׁט שֶׁעמֶען:
חָלִילָה מִיט דִיא לִיטֶערַארִישֶׁע נֶעמֶען:

אוּן

און נָאךְ אַנְדֶערֶע וואונְדֶער
וָואס וֶוערִין גֶעלֶעזֶען פוּן יוּדִישֶׁע קִינְדֶער :
דֶען מְחַבְּרִים פַאר גֶעלְד .
קְרִיגְט מֶען אִין דֶער וֶועלְט :
לָכֵן בֶּעמֶערְקְט דָאס סֵפֶר „לַמְנַצֵּחַ" .
אִיזְט יֶעצְט עֶרְשִׁינֶען כְּגֶפֶן פּוֹרֵחַ
נִישְׁט קַיין מַעֲשׂוֹת פוּן גִיפַארְבְּטֶע רֶבִּים מִיט חֲסִידִים
נוּר אֶמֶתֶע פָּאעֶזִיא וְדִבְרֵי לְמוּדִים
לְשַׂמֵּחַ כָּל אִישׁ וְאִישׁ :
בַּייא אַלֶע שִׂמְחוֹת און בַּייא יֶעדֶען טִישׁ .
פַּאסְסֶענְד פִיר אַלֶע זָארְטִין דַרְשָׁנִים
וּבִפְרַט נָאךְ פִיר הַייטִיגֶע בַּדְחָנִים
דֶען יֶעדֶער ווִירְד אָהְנֶע מִיה
אַלֶעס גִיפִינֶען אִין דֶער אִינְצֵייקְלָאפֶּאדִיע
שִׁירִים, דְרוּשִׁים , פוּן נִיטְצְלִיכֶע זַאכֶען
און קָאמִישֶׁעס , וָואס אִיזְט צוּם לַאכֶען
אוֹיךְ לְסוֹף זֶענִין דָא פִילֶע דְבָרִים
מַרְאֶה מְקוֹמוֹת, פִּתְרוֹן חֲלוֹמוֹת און אַנְדֶערֶע מַאֲמָרִים.
און דֶער צוּ פַאר יֶעדֶען :
יוּדִישֶׁע און אֵיינְגְלִישֶׁע רֶעדֶען :
דְרוּם וֶוער עֶס ווִילל תַּעֲנוּג גֶענִיעסֶען

און פֶערְזוּכֶען דֶעם טַעַם דֶעם זִיסֶען
וָואס עֶס הֵייסְט וַואהְרֶע לִיטֶעְראַטוּר :
זָאלל לֶעזֶען דֶעם „לַמְנַצֵּחַ" נוּר
און בִּכְדֵי מְזַכֶּה הָרַבִּים צוּ זַיין
אִיז דֶער פְּרַייז גִימַאכְט גֶעוָואֹרִין קְלֵיין :
כְּדֵי עֶס זָאלל הָאבִּין בַּייא יֶעדֶען חֵן
וְנאֹמַר אָמֵן :

נוּיָארְק אוּם נָאוֶועמְבֶּער 1899

סת״ר לפ״ק

דֶער פֶּערְפַאסְסֶער

הִנְנִי בָּאתִי · לְקוֹל שְׁמוּעָתִי · לְשִׂמְחָה הַזֹּאת :
וְהִנֵּה הָאוֹת : אֲדַבְּרָה דְבָרִים : מִפְּנִינִים נִבְחָרִים :
וַאֲנָעִים זְמִירוֹת : לִפְנֵיכֶם אֲדוֹנִים : לְקַבֵּץ אֲגוֹרוֹת :
וְלָקַחַת שַׁלְמוֹנִים ·

מַיין עֶרְשְׁטֶעס וָוארְט ·
אַן דִיזֶעס אָרְט
אִיזְט אַיךְ צוּ עֶרְקְלֶערֶען ·
דִיא הֵיילִיגֶע לֶעהְרֶען
פוּן אוּנְזֶער תּוֹרָה
דֶער בֶּעסְטֶער סְחוֹרָה ·
דָאס הַייטִיגֶע פֶּעסְט
פִיר אַלְלֶע גֶעסְט
גֶענַאנְט , בְּרִית מִילָה
אִיזְט יֶעדֶען בֶּעקַאנְט
פוּן וַואנֶען עֶס שְׁטַאמְט
אוּן אוֹיךְ צוּ וֶועלְכֶע צִיעלֶע
הַחֲרִישׁוּ אֵלַי וּשְׁמָעוּנִי
הֲלֹא אַבְרָהָם אָבִינוּ
הָיָה הָרִאשׁוֹן לַכּוֹל

לעשות

לַעֲשׂוֹת מִצְוַת הָאֵל
וְאֶת עָרְלָתוֹ לְהִמּוֹל
אוּנְד דִיעֶזֶער עֶווִיגֶע צֵייכֶען
פוּן דֶעם גָאטְטֶעס־בּוּנְד
עֶר אִיזְט אָהְנֶע גְלַייכֶען
אוֹיף דֶעם גַאנְצֶען עֶרְדֶענְרוּנְד .
אַצוּנְד לֵיידִיעס עֶנְד דְשֶׁענְטֶעלְמֶען !
הֶערְט צוּ וָואס אִיךְ קֶען
אִיךְ בֶּעט אַייךְ מִיר נִישְׁט צוּ שְׁטֶערֶען
אוּן מַיינֶע וֶוערְטֶער אוֹיסְצוּהֶערֶען
עֶרְשְׁטֶענְס ווִייל אִיךְ מִיךְ בֶּעמִיהֶען
אוּן פוּן דֶער גְמָרָא עֶטְוָואס בֶּעצִיהֶען
אוּנְזֶערֶע חֲכָמִים הָאבֶּען גִיזָאגְט שׁוֹין פוּן לַאנְג :
דָאס מִצְוַת מִילָה אִיזְט פוּן דֶעם גְרֶעסְטֶען רַאנְג .
דֶען מִצְוַת מִילָה :
אִיזְט כְּנֶגֶד כָּל הַתּוֹרָה שְׁקוּלָה .
יֶעטְצְט וֶועט אִיהְר בַּאלְד זֶעהֶען
אוּן דִיא זַאכֶע קְלָאר פֶערְשְׁטֶעהָען
דָאס נוּר יוּדֶען אַלְלֵיין
קֶענֶען דַארוֹיף שְׁטָאלְץ זַיין
וֶוען אַיין נַייא־גִיבּוֹירִינֶעם קִינְד

מַאכְט מֶען בַּאלְד אַוועֶנְד
אִין וֶוען אוֹיךְ אִין גָלוּת
פֶערְגֶעסְט מֶען דָאךְ נִישְׁט אָהְן דֶעם אוֹת בְּרִית
אוּן צְווִישֶׁען שׂוֹנְאִים אִין דֶער מִיטְט
לָאזְט מֶען דִיא קִינְדֶער בְּלוּט
דֶען נוּר דָאס מִיטְטֶעל
הָאט אוּנְז גִיגֶעבֶּען דֶעם טִיטֶעל
עַם סְגוּלָה : דוּרְךְ דֶעם בְּרִית מִילָה :
אוּן פַאר דֶער מִיהֶע : הָאבֶּען מִיר אַשְׁבוּעָה :
פוּן דֶעם בּוֹרֵא שָׁמַיִם
דַאטְה דִיס סַיין :
מֵייקְם אָז פַּיין :
עֶנְד וִויה אַר אָלְוֶועהְם חַי וְקַיָם
אוּן קֶענֶען זִיךְ עֶפְשֶׁר אַנְדֶערֶע לְאוּמִים
מִיט דֶער גְרוֹיסֶער טְהַאט בַּארִימֶען :
אוי ! עֶס אִיז דָאךְ אַגִיוַואלְד
דָאס צוּא הוּנְדֶערְט יָאהְר אַלְט
לָאזְט אַיין מֶענְשׁ זִיךְ בֶּעשְׁנַיידֶען
אוּן הָאט קַיין מוֹרָא פַאר לַיידֶען
שְׁמֶערְצֶען גֶעשְׁפִּירְט
אוּן פוּן מַלְאָכִים דַאן קוּרִירְט

דאָךְ גאָטטעס באַפעהל אויסגעפירט
אַפילו עס האָט זיין לעבען בעריהרט:
און פאַר דעם זענין נור דיא יודישע קינדער
אַבגיטהיילט גיוואָרין אויף עוויג בעזונדער
און האָבען אַגרעסערען ווערטה
פון אַנדערע פעלקער אויף דער ערד
ענד איוועץ איף וויה אַר בלַיימד.
בַייה סאם אַף אויר ענעהמים
באָטה סטיל וויה אַר נייעמד
טשאָזען פיפעל וויט אַן „אַתָּה בְחַרְתָּנוּ" ליעס
און יעטצט זאל אייך נישט פערדריסין
וואַרום איך טהוע יעצט אַביסיל איינגליש שמיעסין
דען אויב איר וועט געבען אַבליק
אין דער אַמעריקאַנישער רעפובליק
איזט נאָך דעם יודען נישט שלעכט
דען ער בעזיצט דאָ דאס בירגער־רעכט
דאַרום מעגען וויר גאַנץ פרייא
בלייבען אונזער גאָט געטרייא
אונד אין אַלע שפּראַכען
דערצעהלען דיא וואונדערבאַרע זאַכען
בִּפְנֵי כָּל קְהַל וְעֵדָה

פוּן אוּנְזֶער הֵיילִיגֶען זֵיידֶע
שׁוֹין אִין זַיין עֶלְטֶערְצַייט
אִיזְט עֶר אַוֶועק גַאנְץ וַייט
אִין דֶער זֶעלְבֶּער שָׁעָה
וִויא עֶר הָאט דֶערְהֶערְט לֶךְ לְךָ
פוּן זַיין פָאטֶערְלַאנְד אַוֶועק
פִיר דֶען גֶעטְלִיכֶען צְוֶועק
אוּן דֶער בְּרִית בֵּין הַבְּתָרִים
מִיט דִיא גֶעטְלִיכֶע דְבָרִים
הָאבֶּען אִים מוּטְה אַיינְגִיגֶעבֶּען
אַיינְצוּשְׁטֶעלֶען זַיין לֶעבֶּען
אוּן צוּ לִיעֶבּ דֶעם בּוֹרֵא גִילִיטֶען
אוּנְד זִיךְ בַּאלְד בֶּעשְׁנִיטֶען
בֶּעוְויעזֶען דֶער וֶועלְט
דָאס עֶר אִיז אַיין הֶעלְד
אוּן מִיט אַיין אֶמֶתְדִיג הֶערְץ
פֶערְטְרָאגֶען דֶעם שְׁמֶערְץ
אוּן זַיין לֶעצְטֶער שְׁרִיט
פוּן דֶעם גִילִיבְּטֶען בֶּן יָחִיד
יִצְחָק דִיא פְרֵיידֶע פוּן זַיינֶע עֶלְטֶערִין בֵּיידֶע :
אִיהְם גִיוָואלְט בְּרֵיינְגֶען אוֹיף דֶער עֲקֵדָה

און ווען איך זאל נישט וועלין פערהייעלען
און אלע נסיונות אייך ערצעהלען
העט איר גלייך פערשטאנען דיא טעמים
ווארום מיר זאגען: „אתה בחרתנו מכל העמים״.
און צו לעצט ווערטהע הערין און געסט
און אלע אנוועזענדע ביי דיעזעם פעסט
ביטטע אויפמערקזאם צו בלייבען:
איך ווערדע אייער צייט אנגענעהם פערטרייבען:
און אייך געעהרטע קהלה:
מיט אמשל ערקלערען דעם ברית מילה
זעהט נור וויא עס טהוט דא צו גיין
איבעראל אין יעדען פעראיין
ווילל איינער אמעמבער נור ווערען
פארשלאגס־געלד מוז ער באלד געבען
זיין פערלאנג טהוט מען ערשט הערען
זאלאנג ער בלייבט זיין גאנצעס לעבען:
דאס זעלבע מיינט ברית מילה
אנייעם מעמבער אין דער יודישער קהלה
זיין בלוט איז זיין איינטריטס־געלד
ווען ער איזט נור אכט טעג אויף דער וועלט
און דער צייכען געהעמעט מיט רויט

הֶעלְפְּט אִים אִין יֶעדֶער נוֹיט
דֶען אָהְן דֶעם אוֹת אִיזְט אַלְלֶעס גִיוָועֶנְט
צוּ פוֹילִין בַּיים הִימִילְשֶׁען פְּרֶעזִידֶענְט
אוּן אֲפִילוּ אִיבֶּער הוּנְדֶערְט יָאהְר
אִיזְט עֶר פוּן גֵיהִינוֹם פָּטוּר שׁוּר .
דֶען וֶוער עֶס בְּרֵיינְגְט דֶעם הֵיילִיגֶען אוֹת
בֶּעקוּמְט אִין גַן עֵדֶן אַשְׁלָאם
עֶנְד עֶבְּרֶעהֶעם דִיה גְרֶעט מֶען
צֵייקְט וָואס עֶר קֶען
אוּן פוּן דֶעם גֵיהִינוֹם בַּאלְד
רֶעטְטֶעט עֶר יוּנְג אוּן אַלְט
וֶוער עֶס אִיזְט נוּר גִימַלְט
שְׁרַייט עֶר שׁוֹין הַאלְט !
מַלְאָכִים זֶעהְט דִיא וואוּנְדֶער
אָט דָאס זֶענִין גָאטְטֶעס קִינְדֶער
זַייא מוּסְט אִיהְר לַאסְסֶען פְּרַייא
דָאס אִיזְט זַיין גִישְׁרֵייא
זַייא וַוארֶען גָאטט גִיטְרַייא
נוּר יֶעטְצְט אוֹיף דָאס נַייא
וִויל אִיךְ בַּאלְד שְׁלִיעֶסֶען
אוּן עֶנְדִיגֶען מַיין שְׁמִיעֶסֶען

אוּן

אין ווינְשִׁין קוֹדֶם דֶעם בַּעַל בְּרִית
עֶר זָאל דֶער לַאנְגֶען אַזְכוּת
אוּן פַּאר זַיין בֶּעמִיהֶען
דָאס קִינְד זָאל עֶר גְלִיקְלִיךְ עֶרְצִיהֶען
בְּדֶרֶךְ הַיָשָׁר אָתְךָ שׁוּם מוֹרָא
וָוארִין בֶּעטְרַאכְט: וִויא רָאשֵׁי תּוֹבוֹת בְּרִית מַאכְט
"בֵּן "רַךְ "יִלְמוֹד "תּוֹרָה
אוֹיךְ דִיא רָאשֵׁי תּוֹבוֹת פוּן מִילָה ב״ד דְבָרִים
"יִתְבָּרְכוּ "הַקְּרוּאִים "לְכַאן "מִמָרוֹם
אוּן צוּ עֶנְדֶע גִיט אַבְּלִיק
וִויא דָאס זֶעלְבֶּע וָוארְט מַאכְט צוּרִיק
"הַנִמוֹל "לִשְׁמוֹנָה "יִחְיֶה מֵאָה
צוּר פְרֵיידֶע זַיינֶע עֶלְטֶערִין טְרַייֶע
אוֹיךְ נָאךְ אֵיינֶעם טְהוּע אִיךְ דָא מֵיינֶען
וָואס דִיא מִצְוָה וֶועט אִיהְם בַּאשֵׁיינֶען
גָאטְט זָאלְל אִיהְם גֶעבִּין בְּרָכָה אוּן גְלִיק
"מִשָּׁמַיִם "יִתְבָּרֵךְ "לְעוֹלָם "הַסַנְדֵק
אוּן אוֹיךְ פִיר דֶעם קְוַואטֶער עוֹשֶׁר וְחַיִים
בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִמְקוֹר הַשָׁמַיִם
אוּן אִיבֶּערְהוֹיפְּט דִיא מוּטֶער פוּן קִינְד זָאל דֶערְלֶעבִּן
אִיהְם מַתָּנוֹת צוּ דֶער חֲתוּנָה גֶעבִּין

און צו לֶעצְט ווינְשֶׁע אִיךְ אַייךְ עֶלְטֶערְן בֵּיידֶע
אִיהְר זָאלְט נוּר הָאבֶּען נַחַת און פְרֵיידֶע
און מִיט אַלְלֶע אַייעֶרֶע קְרוֹבִים
זָאלְט אִיר עֶס מְגַדֵל זַיין לְתוֹרָה לְחוּפָּה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים

וּבְעֵינוּ רוֹאֵיכֶם תִּמְצָא חֵן
וְעַל זאת נֹאמַר אָמֵן ! וְאָמֵן !

אֲדוֹנַי הַנִּכְבָּדִים ! וְכָל הַקְּרוּאִים הֵנָּה
שִׁמְעוּ לִדְבָרַי וּמַטְעַמִּים לִפְנֵיכֶם אֶתֵּנָה
תְּנוּ אוֹזֶן קַשֶּׁבֶת כִּי אֲנִי הַמְדַבֵּר
וּשְׂפָתַי בְּרוּר מִלֵּלוּ כְּמַעְיָן הַמִּתְגַּבֵּר

נַוִּי לֵיידִיס עֶנְד דְשֶׁענְטֶעלְמֶען
טָאהְדֵייא וְויה אַר סֶעלֶעבְּרֵייטִינְג פִּדְיוֹן הַבֵּן
סָא פְּלִיס אִיף יוּה וְויל , טוּה קִיהפּ אֵי לִיטֶעל סְטִיל
עֶנְד אֵי וְויל יוּה עֶנְטֶערְטֶעהְן , אָלְסָא קְלִירְלִי עֶקְסְפְּלֵיין
עֶקְזֶעקְטְלִי עֶנְד טְרוּה , דִיה מִינִינְג אָף וואוֹרְדס טוּה .
נוּן מַיינֶע הֶערִין און גֶעעֶהְרְטֶע גֶעסְט .
דָא יֶעטְצְט בַּייא דִיזֶעם פֶּעסְט
הֶערְט נוּר אוֹיפְמֶערְקְזַאם וָואס אִיךְ קָאן
סַאמְטִינְג טוּה סֵייה אַבּוּיט רִידֶעמְפְּשִׁין אָף דִיא סָאן
און אוֹיבּ אֵיינֶער הָאט אַשְׁאֲלָה . אַז דָאס אִיז נִישְׁט
קַיין מַעֲלָה
וָואס אִיךְ טוּה אֵיינְגְלִישׁ גָאר רֵיידֶען
מוּז אִיךְ אַייךְ זָאגֶען .
אִיהְר זָאלְט אַייךְ גָאר נִישְׁט בֶּעקְלָאגֶען
דָאס אוּם מַיין זִכָּרוֹן צוּ עֶרְפְרִישֶׁען

מוּס אִיךְ אוֹיךְ אֱיינְגְלִישֶׁע גְרַאמֶען אַרַיינְמִישֶׁען
וְעַתָּה נַחֲזוֹר לְעִנְיָנוֹ : לְהָבִין אִמְרֵי תוֹרָתֵינוּ
עֶנְד וַויה אִיז אִיט פָאר
וִויה הֶעוו טוּה רִידִים אֶה בְּכוֹר
אוּן אִיךְ וִוילְל דָא בֶּעוַוייזֶען
פַאר וָואס מֶען דַארְף דָאס קִינְד אוֹיסְלֵייזִין
נוּן גִיט אִין דֶער תּוֹרָה אַבְּלִיק
דָאס מִיט אַפָּאר טוֹיזִינְד יָאהְר צוּרִיק
אִין מִשְׁכַּן דִיא עֲבוֹדָה צוּ טָאן
הָאט גֶעהֶערְט צוּ יֶעדֶען עֶרְשְׁט גִיבּוֹרִינֶעם זָאהְן
אָבֶּער וִויא זֵייא הָאבֶּען נוּר דִי מִצְוָה אִיבֶּערְטְרֶעטִין
אוּן צוּ דֶעם גָאלְדֶענֶעם קַאלְבּ גֶעבֶּעטִין
זֵייעֶר דִינְסְט הָאבֶּען זֵייא גְלַייךְ פֶּערְלָארִין
אוּן דִיא לְוִוים זַיינֶען עֶרְנַאנְט גִיוָוארִין
אַלְלֶעס צוּ טוּן אָנְשְׁטָאט זֵייא
אָבֶּער דָאךְ זִינְד זֵייא נִישְׁט פְּרַייא
דֶען הֵיילִיג זַיינֶען זֵייא גִיבְּלִיבֶּען
אַזוֹי וִויא עֶס שְׁטֵייט גֶעשְׁרִיבֶּען
וֶוען פַּרְעֹה הָאט דִיא יוּדֶען אַרוֹיסְגֶעיָאגְט
הָאט גָאטְט זַיינֶע בְּכוֹרִים גֶעפְּלָאגְט
אוּן צוּ אוּנְז יוּדְעלַאךְ הָאט עֶר גִיזָאגְט

שְׁטִילל וֵויינְט נִישְׁט און קְלָאגְט
וָואָרִין : „כִּי לִי כָּל בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל״ .
הָאט גָאט זֵייא פֶערְשְׁפְּרָאכִין אַיין עֶווִיגָעס טְהֵייל .
און אַזוֹי בִּיז אויף הַיינְטִיגֶען טָאג
אִיזְט דָאס דֶער צוּ זָאג
וָואס טוּט אוּנְז דֶער מָאנֶען
פוּן וָואס עֶס טוּט שְׁטַאמֶען
און דִיא פִיעֶר וֶוערְטֶער נוּר
„כִּי לִי כָּל בְּכוֹר״
דַאט דָאז עֶקְסְפְּלֵיעֶן
דִיה מִינִינְג אָף פִּדְיוֹן הַבֵּן
און דַאדוּרְךְ אִיזְט דֶער דִין פֶערְבְּלִיבֶּען
וִויא עֶס שְׁטֵייט וַוייטֶער גִישְׁרִיבֶּען
דָאס נָאךְ פִיעֶר וָואכֶען שׁוֹין
זָאל אִיהְם אוֹיסְלֵייזֶען דֶער כֹּהֵן
עֶנְד סָא אִין דִיס וֶועה : אִיזְט דָאס דִיא אִידֶעע :
פוּן „וְכָל בְּכוֹר אָדָם בְּבָנֶיךָ תִּפְדֶּה״ .
און אַזוֹי זֶענִין אַלֵיין : אוּנְזֶערֶע מִצְוֹת נוּר פַיין .
דֶען פוּן אוּנְזֶער מִיטְט : קָאמְט יֶעדֶער פָארְשְׁרִיט
און צוּם שְׁטָאלְץ דֶער גַאנְצֶער נַאצְיָאן
טְהוּעֶן מִיר אַלֶעס פִיר צִיוִוילִיזַאצְיָאן

אוּן לוּיט דִיא בְּעֶרִיכְטֶע : פוּן דֶער וֶועלְט גֶעשִׁיכְטֶע :
זֵייעֶרֶע אֵייגֶענֶע קִינְדֶער פִּיר קָרְבָּנוֹת :
פְלֶעגֶען צוּ בְּרֵיינְגֶען מַתָּנוֹת .
דִיא פֶעלְקֶער פוּן אַמָאל
אִין דֶעם הֵיילִיגֶען אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
זֵייעֶרֶע קִינְדֶער וַוארֶען נִישְׁט טְהַייעֶר
צוּ פֶערְבְּרֶענֶען אוֹיף דֶעם פַּייעֶר
אוּם צוּ הַאלְטֶען דִיא לֶעהְרֶען
אוּן זֵייעֶרֶע גֶעטְצֶען צוּ עֶהְרֶען
הָאבֶּען זֵייא אַוֶועק גִיגֶעבֶּען :
זֵייעֶרֶע קִינְדֶערְם לֶעבֶּען :
אוּן וַוייל זֵייא הָאבֶּען מִיט אוּנְז גִיוָואהְנְט
הָאט אוּנְז גָאטט דַאדוּרְךְ פֶערְשָׁאהְנְט
כְּדֵי מִיר זָאלְלֶען דָאס נִישְׁט נָאכְטוּען
בְּעפוּילֶען אוּים צוּ לֵייזִין אוּנְזֶערֶע זִיהְן
אוּן צוּ לֶעצְט קֶענֶען מִיר זִיךְ דֶער מָאנֶען
וָואס מִיר זַיינֶען אִין מִצְרַיִם אוּים גֶעשְׁטַאנֶען
דֶען וֶוען דִיא גְאוּלָה אִיזְט גִיקוּמֶען
הָאט גָאטְט גִיטָאהְן בֶּעשְׁטִימְמֶען
אוּן גִיצַייגְט זַיינֶע וואוּנְדֶער
נִישְׁט גִיפְּלַאגְט אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער

אוּן

אוּן פַאר אוּנְזֶוער מִיה ·
אוּנְז פֶערְשְׁפְּרָאכֶן דֶעם כִּי לִי
דְרוּם הַייטָע ·
מַיינֶע וֶוערְטְהֶע לַייטֶע
דַארְפֶען מִיר זִיךְ פְרֵייעֶן
וֶוען מִיר טְהוּעֶן בֶּענַייעֶן
יֶעטְצְט נָאךְ אֵיינְמָאהְל ,
אַמִצְוָה מִיט אַיִשְׂרָאֵל ·
אוּן מִיר טוּעֶן בֶּעוַוייזֶען ,
מִיט דֶעם קִינְד אוּיס לַייזֶען
דָאס מִיר יוּדֶען אַלֵיין :
זֶענִין פוּן גֶעטְצֶען רֵיין ·
פַאר גָאט אוּן לַייט שֶׁעהְן :
הַאלְטֶען דִיא מִצְוָה פוּן פִּדְיוֹן הַבֵּן ·
דְרוּם ווִינְשֶׁע אִיךְ אַייךְ עֶלְטֶערִין בֵּיידֶע :
אִיהְר זָאלְט פוּן אַייעֶר קִינְד הָאבִּין נַחַת אוּן פְרֵיידֶע
אוּן דִיא מִצְוָה זָאלְל אַייךְ בַּיישְׁטֶעהֶען .
אִיהְר זָאלְט דֶער לֶעבֶּען מִיט אִיהְם צוּ זַיין חוּפָּה צוּ גֵיין :

אוּן אַייךְ אִיבֶּערִיגֶע הֶערִין :
זָאלְל גָאטְט בַּאשֶׁערִין :

עושר

עוֹשֶׁר וּבְרָכָה :
הַיִים וְהַצְלָחָה : מֵאֱלוֹקֵי הַמַעֲרָכָה ·
אִיהְר זָאלְט מְגַדֵל זַיין אַייעֶרֶע בָּנִים
אוּן גְלִיקְלִיךְ לֶעבֶּען עַד מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנִים
אוּן תָּמִיד זָאלל אַייעֶר מַזָל זַיין שֶׁעהְן :
וְעַל זֹאת נֹאמַר אָמֵן וְאָמֵן ׳

בַּר מִצְוָה

שׁוֹמְעִים נִכְבָּדִים ! הַטּוּ אָזְנֵיכֶם לְאִמְרֵי פִּי .
וְכָל הַקְּרוּאִים הֵנָּה בִּינוּ וּרְאוּ :

אִיךְ דַאנְקֶע מַיינֶע הֶערְרִין אַלְלֶע
דָאס אִיהְר בְּרוֹיכְט נִישְׁט פְּרֶעגִין דִיא שַׁאֲלָה
אִיבֶּער דָעם צְוֶועק פוּן דֶעם הַייטִיגֶען פֶּעסְט
וָואס אִיז בֶּעקַאנְט צוּ אַלֶע וֶוערְטְהֶע גֶעסְט
דֶען פוּן דֶעם פֶּעסְטְנָאמֶען אַלֵיין
קֶען מֶען גְלַייךְ פֶּערְשְׁטֵיין .
דָאס אַיין „בַּר מִצְוָה" פַּארְטִיע אִיזְט דָא
אִין אַיין גְלִיקְלִיכֶער שָׁעָה .
וָואס אִיז יֶעדֶען בֶּעקַאנְט :
פוּן וַואנֶען דָאס שְׁטַאמְט
אָבֶּער דָאךְ וֶועט אִיהְר מִיר נִישְׁט שְׁטֶערֶען
אוּן עֶטְוָואס פוּן מִיר צוּא הֶערֶען
וָואס אִיךְ וִוילל יֶעטְצְט עֶרְקְלֶערֶען
אִיבֶּער אוּנְזֶערֶע גֶטְלִיכֶע לֶעהְרֶען
אִיךְ הַאבֶּע אַיין וִויכְטִיגֶע פְּרַאגֶע
וֶועלְכֶע פַּאסְט זִיךְ הַייטֶע צוּ טַאגֶע
אוּנְזֶערֶע חֲכָמִים דִיא תַּנָאִים ,

דיא גְאוֹנִים וְאֶמוֹרָאִים
מִיט זֵייער וִויסֶסְעֶנְשַׁאפְט גְרוֹיס ․
הָאבֶּען בֶּעפוילֶען : „בֶּן שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה לַמִצְוֹת"
אוּן דָאס אִיזְט מִיר קָשָׁה
אִיבֶּער דֶער דָאזִיגֶער דְרָשָׁה
אִיזְט דֶען נִישְׁט אַגִיוַואלְד ․
דָאס צוּ דְרַייצֶעהְן יָאהְר אַלְט
אַזֶעלְכֶע יוּנְגֶע בָּנִים צוּ מַאכֶען בַּר מִצְוָה לְי"ג שָׁנִים
וָואלְט דֶען נִישְׁט גֶעוֶוען פַיין :
פַאר גָאט אוּן לַייט שֵׁיין :
וֶוען עֶס זָאלל אויסְקוּמֶען גָאר
דִיא בַּר מִצְוָה צוּ 15 יָאהְר
לָכֵן בַּאלְד שׁוֹין אַם אָרְט
הֶערְט מַיין גְלַייכֶע אַנְטְוָוארְט
וֶועט אַייך וֶוערִין קְלָאר
פַאר וָואס בַּר מִצְוָה אִיז צוּ דְרַייצֶעהְן יָאהְר ․
וָוארִין דִי צָאהְל : הָאט מֶען גֶעבְּרוֹיכְט אֵיינְמָאל :
אִין אַלְטֶע צַייטֶען : גִיטָאן דַאמִיט בֶּעדַייטֶען :
דִבְרֵי תּוֹרָה : דִיא בֶּעסְטֶע סְחוֹרָה
פוּן פֶערְשִׁיעדֶענֶע זַייטֶען
דֶען פַר אַיין קָהָל : הָאט שׁוֹין גִידַרְשִׁיט ר' יִשְׁמָעֵאל
דאס

דָאס דִיא תּוֹרָה אוּנְזֶער קְלֵיינָאד ·
מִיט אַללֶע פְּשָׁטִים אוּן דִבְרֵי סוֹד ·
כָּל דְבָרֶיהָ נְכוֹנִים וּמְפוֹרָשִׁים ·
אִם בִּשְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת נִדְרָשִׁים ·
אוֹיךְ נָאךְ אֵיינֶער פוּן דִיא גְרוֹיסֶע מֶענֶער
אַצַּדִיק אוּן אַיין בֶּערִיהְמְטֶער קֶענְנֶער
דֶער רַמְבַּ"ם ז"ל : הָאט גִימַאכְט דֶעם כְּלַל ·
ווֶען עֶר הָאט אוֹיסְגִיקְלִיבִּין : אוּן פַר אֵיינְס אָנְגִישְׁרִיבִּן ·
מִיט זַיין חָכְמָה אוּן בִּינָה : אִיבֶּער אוּנְזֶער אֱמוּנָה :
אוּנְד נִישְׁט חֲלִילָה אוֹיף קַיין שְׁפַּאס ·
אִיז בַּייא אִיהְם אוֹיסְגִיקוּמֶן דִיא דְרַייצֶען עִקְרֵי הַדַת :
דַארוּם זֶעהן מִיר דֶער פוּן · דָאס דֶער הֵיילִיגֶער זִין ·
פוּן דְרַייצֶעהְן דֶער צָאהְל ·
אִיז בַּייא דֶעם פָאלְק יִשְׂרָאֵל
גֶעשֶׁעטְצְט אוּן גֶעעֶהְרְט ·
וְויא אוּנְזֶערֶע חֲכָמִים הָאבֶּען גֶעלֶעהְרְט :
דָאס וְויא בַּאלְד : אַיין קִינְד ווֶערְט 13 יָאהְר אַלְט
טוּט שׁוֹין מִצְוֹת בֶּענַייעֶן : אוּן זַיין פָאטֶער בֶּעפְרַייעֶן
פוּן זַיין בֶּעמִיהֶען : אִיהְם צוּ עֶרְצִיהֶען :
דֶען עֶר הֵייסְט מֶעהְר קַיין קְלֵיין קִינְד
אוּן ווַייל עֶר אִיז נָאךְ רֵיין פוּן זִינְד

הָאט מָען אִיהְם דַארוּם גִיגֶעבֶּען
מִצְוַת תְּפִילִין דָאס עֶרְשְׁטֶע אִים לֶעבֶּען
אוֹיף אִיהְם גֶעלֵייגְט אַיין גֶעוִויכְט ·
אִיהְם גִימַאכְט פַאר אַיין פְּפְלִיכְט
גוּט אוּן פְרוּם צוּ זַיין
אוּן בְּדֶרֶךְ הַיָשָׁר צוּ גֵיין
דֶען פִיר זַיינֶע וַוייטֶערֶע עֲוֹנוֹת :
אַלְלֶע שְׁגָגוֹת אוּן זְדוֹנוֹת :
וֶועט עֶר אַלֵיין : מוּזֶען פֶערַאנְטוָוארְטְלִיךְ זַיין ·
אוּן דָאס טוּט מִיךְ דֶער מָאנֶען ·
פַאר וָואס דֶער פָאטֶער מוּז טַעֲנֶען ·
אוּן וָואס עֶס טוּט מֵיינֶען : בַּייא דֶער תּוֹרָה לֵייעֶנֶען
„אֵל שַׁדַי וִויא אִיךְ פַאר דִיר שְׁטֶעה" ·
„בָּרוּךְ שֶׁפְּטָרַנוּ מְעוֹנְשׁוֹ שֶׁלָזֶה" ·
נוּן גְלוֹיבֶּע אִיךְ אַצוּנְד ·
דָאס דִיא תּוֹרָה הָאט קַיין גְרוּנְד ·
אוּן אוֹיבּ אִיהְר הָאט נִישְׁט דַאגָעגֶען :
וֶועל אִיךְ מִיךְ דֶערְוֶועגִין :
אַייךְ וַוייטֶער צוּ אַמוּזִירֶען ·
נוּר בִּיטֶע נִישְׁט צוּ אִינְטֶערְפִירֶען ·
הֶערְט עָם אִיזְט גִיטְרַייא אוּן וָואהְר

ווִיא אַזוֹי בַּר מִצְוָה אִיזְט גְרַאדֶע צוּ 13 יָאהְר

אוּן אוֹיבּ אִיהְר ווייסְט :

וָואס גְמַטְרִיָאוֹת הֵייסְט :

אִיךְ מֵיין יֶעטְצְט אוּנְזֶער הֵיילִגֶען גָאט

רַחוּם וְחַנוּן וּשְׁמוֹ אֶחָד

אוּן בַּארֶעכִינְט יֶעטְצְט קְלָאר

אוֹתִיוֹת אֶחָד זֶענִין 13 נוּר

אוּן ווייל צוּלִיבּ דֶעם בּוֹרֵא : מִיט פַּחַד וּמוֹרָא :

מוּז יֶעדֶער יוּד : זַיין אָבְּגֶעהִיט :

צוּ לערנען זיין זאכען : מִצְוֹת צוּ טאהְן :

אוּן מְקַיֵים זַיין : וָואס אִין דֶער תּוֹרָה טוּט שְׁטֵיין :

וְכָל מַעֲשֵׂינוּ : בִּימֵי חַיֵינוּ : לִלְמוֹד בָּנֵינוּ .

צוּ צַייגֶען אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער : דִיא גֶעטְלִיכֶע וואוּנְדֶער

וְשִׁנַנְתָּם לְבָנֶיךָ טוּט הֵייסִין : מִיר זָאלִין זִיךְ בֶּעפְלַייסִין

מִיט אַיין גוּטִין ווילִין : דִיא מִצְוָה פוּן תְּפִלִין :

אִיבֶּער צוּ גֶעבֶּען אוּנְזֶערֶע בָּנִים .

ווֶען זַייא וֶוערִין י"ג שָׁנִים .

אוּן ווַייל גָאט : הֵייסְט אֶחָד :

אוּן דִיא אוֹתִיוֹת דְרַייא :

בַּארֶעכִינְט אוֹיף דָאס נַייא :

דִיא זֶעלְבֶּע צָאהְל : פּוּנְקְט צְווייא מָאהְל :

איזט דער שם בּעקאנט יעדען :
וואס מען טאג נישט ארויסריידען .
בּיי , בּר מצוה בּאי ליסען וואט איה סעה .
טוּה ליוו אין דיה רייט וועה .
ענד אלוועהס אנליה אבּעה .
פראם דים וועהרי דעה .
נעווער פארגעט : וואט גאד העז סעהד .
דען דאס איזט דיין פּסוּק
צוּ האלטען מצוֹת תרי"ג .
ועתּה , איר ווערטע עלטערין בּיידע
זאג איך אייך בּפני כל קהל ועדה
דאס איר מעגט היטע געניסען פריידע
ווען אייער קינד ווירד בּר מצוה גענאנט
און ער אליין האט אויך אנערקאנט
צוּ דיענען אונזער גאט
און היטין זיינע געבּאט
אוּנד זיבּערהויפּט דיא וואס איך מיין .
איזט דיא ווערטהע טרייע מוּטער אליין .
וואס האט ניע גערוּהט :
און זיך שטעטס בּעמיהט :
פאר דעם דאזיגען קינד :

וואס

וָואס זיא זֶעהְט אַצוּנְד :
אַלְס בַּר מִצְוָה שְׁטֶעהֶען :
מֶעג זיא זִיךְ בְּוַדַאי פְרֵייעֶן
אוֹיךְ דֶער פָאטֶער זָאל לֶעבֶּען
וָואס טוּט יֶעצְט נָאךְ שְׁטְרֶעבֶּען
אוּנְד טוּט וָואס עֶר קַאן
פוּן זַיין קִינְד צוּ מַאכֶען אַפַיינֶעם מַאן .
עֶר דַארְף זִיךְ יֶעצְט פִיהְלֶען בֶּערוּהִיגְט :
אוּן זַיין הֶערְץ עֶנְטְזִייקְט . [illegible]
[illegible]
אוּן גָאט זָאל אֵייךְ בַּאשֶׁער[illegible]
[illegible] גֶעשְׁטָאלְט [illegible]
וְעוֹשֶׁר וּבְרָכָה : שִׂמְחָה וְהַצְלָחָה :
[illegible]
אֲרִיכַת יָמִים וְשָׁנִים : מִיט אַייעֶרע בָּנִים .
אוּן דִיא גַאנְצֶע מִשְׁפָּחָה אִין דֶער מִיט :
זָאל יֶעדֶען זַיין גָאר גוּט
אוּן אַלֶע וֶוערְטְהֶע גֶעסְט דָא .
זָאלֶען אִין אַמַזָלְדִיגֶער שָׁעָה .
מִיט גְרוֹיס נְגִידוֹת :
נוּר מַאכֶען סְעוּדוֹת :
וּלְסוֹף אִיזְט מַיין וואוּנְשׁ אַצוּנְד
דָאס דִיא עֶלְטֶערְן פוּן דֶעם בַּר מִצְוָה קִינְד
זאלען

זָאלֶען דֶער לֶעבֶּען ·
אִיהְם נַדַן צוּ גֶעבֶּען :
און מִיט אַלֶע בָּנוֹת וּבָנִים :
תִּחְיוּ עַד מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנִים ·
וּבְעֵינֵי כוֹל תִּמְצְאוּ חֵן :
וְעַל זֹאת נֹאמַר אָמֵן . וְאָמֵן !

תְּנָאִים

הִנְנִי בָּאתִי . לְקוֹל שְׁמוּעָתִי . לְשִׂמְחָה הַזֹּאת :
וְהִנֵּה הָאוֹת : אֲדַבְּרָה דְבָרִים : מִפְּנִינִים נִבְחָרִים :
וְאַנְעִים זְמִירוֹת : לִפְנֵיכֶם אֲדוֹנִים : לְקַבֵּץ אֲגוֹרוֹת :
וְלָקַחַת שַׁלְמוֹנִים .

גֶעעֶרְטֶע הֶערִין אוּנְד גֶעסְטֶע .
אַיינְגֶעלַאדֶען צוּ דִיזֶעם פֶּעסְטֶע :
הֶערְט מַיינֶע וֶוערְטֶער צוּ .
אִין דִיעזֶער פַּייעֶרְלִיכֶער שָׁעָה
צְוֵוייא זֶעלֶען וֶוערְדֶען ,הִיעֶר פֶּערְבּוּנְדֶען .
דוּרְךְ גָאטֶעס הַשְׁגָחָה אַלֵיין :
זֵייא הָאבֶּען זִיךְ בֵּיידֶע גֶעפוּנְדֶען
אִים לֶעבֶּען פֶּערְאֵיינִיגְט צוּ זַיין .
אוּן שׁוֹין אוּנְזֶערֶע הֵיילִיגֶע אֲמוֹרָאִים
הָאבֶּען עֶרְקְלֶערְט דִיא מֵיינוּנְג פוּן תְּנָאִים .
אוּן דָאס אִיזְט דִיא סְבָרָא : פוּן דֶער גְמָרָא :
דָאס פֶּערְצִיג טֶעג קוֹדֶם הַיְצִירָה :
אָז בַּשָׁמַיִם מַכְרִיזִין :
עֶס וֶוערְט בֶּעשְׁטִימְט אֲפִילוּ דִיא דִירָה
אוּן זַיין זִיוּוּג יֶעדֶען אָנְגֶעוִויזֶען

דֶעק וָוען מִיר גֶעבִּין אַבְּלִיק
אִין דֶער וָועלְט וָואס זִיךְ טְרֶעפְט
קַיין מֶענְשְׁלִיכֶעס גְלִיק :
וָוערְט גִישְׁלָאסֶען בְּלוֹיס דוּרְךְ אַשְׁרִיפְט
דַארוּם אִיזְט שׁוֹין בֶּעשְׁטִימְט פוּן פְרִיהֶער .
דָאס דִיא צְוֵוייא דָא הִיער .
זָאלִין זַיין אַיין פָּאר : בִּיז הוּנְדֶערְט אוּן צְוַואנְצִיג יָאהְר
דֶעק לָאמִיר נוּר זֶעהֶען :
אוּן דִיא זַאכֶע גוּט פֶערְשְׁטֶעהֶען :
אִיז דֶען נִישְׁט דָאס אַגְרוֹיס גְלִיק :
וֶוען אֵיינֶער גִיפִינְט בַּאלְט זַיין זִיווּג .
דֶען לָאמִיר נוּר בְּרֵאשִׁית אוֹיפְמִישִׁין
אוּן בַּאמֶערְקִין דָאס לֶעבֶען פוּן אָדָם הָרִאשׁוֹן
אִין עֶלֶענְד הָאט עֶר גִימוּזְט לֶעבִּין
וַוייל קַיין פָּאר הָאט מֶען אִים בַּאלְד נִישְׁט גִיגֶעבִּין :
אוּן אוֹיף דֶעם הָאט גָאט גֶעזָאגְט
פַאר זַיינֶע מַלְאָכִים זִיךְ בֶּעקְלָאגְט
„זֶעהְט נוּר כִּי אוֹי וַאֲבוֹי" !
„לֹא טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ" .
אוֹיךְ רַשִׁ"י דֶער גְרוֹיסֶער מַאן
בְּלִיקְט נוּר אִין זַיין פֵּירוּשׁ אַרַיין .

וָואס עֶר טוּט אוּנְז עֶרְקְלֶערֶען
אִיבֶּער אוּנְזֶערֶע הֵיילִיגֶע לֶעהְרֶען
אוּן גִיט נוּר אַבְּלִיק: אוֹיף דֶעם רִיכְטִיגֶען פָּסוּק:
אִיךְ דֶענְקֶע עֶס אִיזְט אַזוֹי:
„וּלְאָדָם לֹא מָצָא עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ" .
זָאגְט זִיךְ בַּאלְד טַאקִי: אוּנְזֶער ר' שְׁלֹמֹה יִצְחָקִי:
זָכָה עֵזֶר: דִיא פְרוֹי אִיזְט אַיין דֶער לֵייזֶער ·
אוֹיבּ מֶען אִיז נוּר וֶוערְט: אוּן עֶס אִיז בֶּעשֶׁערְט:
עֶס זָאל גְלַייךְ אָנְקוּמֶען:
וָואס גָאט הָאט גִיטָאן בֶּעשְׁטִימֶען:
דֶען חָלִילָה בְּאִם לֹא: אִיזְט בְּוַדַאי אַלֶעס כְּנֶגְדּוֹ:
דַארוּם פְּרֶעגְט קַיין שַׁאֲלָה. אִיהְר חָתָן וְכַלָּה:
אוּן טוּט אַיךְ אַיילֶען: אוּן נִישְׁט פֶערְוַוייקֶען:
צוּ מַאכִין אַיין בּוּנְד: גִיךְ אוּן גִישְׁוִוינְד:
אֵיינֶער דֵעם צְוֵייטִין: אִין לֶעבִּין בֶּעגְלֵייטִין:
אַיין טְרַייעֶס גֶעפִיהְל: זָאל זַיין אַייעֶר צִיעל:
וְזֹאת בִּינוּ וּרְאוּ: פוּן אוּנְזֶער יַעֲקֹב אָבִינוּ:
זַיין פָאטֶערְס הוֹיז פֶערְלָאזְט:
אוּן בַּייא לָבָנֶען אוֹיף קָאסְט:
נִישְׁט גִיוואוּסְט פוּן קַיין שְׁלָאף:
נוּר גִיפַּאסֶעט דִיא שָׁאף:

גֶעאַרְבַּייט צְוַואַנְצִיג יָאהְר: אַלֶעס גִיטָאן שְׁוֶוער גָאר:
גִיוָואלְט זִיךְ פְּלָאגִין: אוּם רָחֵלֶען צוּ פֶערְמָאגֶען:
כִּי זֹאת נִכְרָז בַּשָּׁמַיִם: לִהְיוֹת חֶלְקוֹ בַּחַיִּים:
וְגַם אֶחָד מֵחַכְמֵינוּ אָמַר: אֲשֶׁר נִמְנָה וְגָמַר:
מַאן זָאל עֶס אַנֶערְקֶענֶען:
יֶעדֶען זִיוִוג „בֵּיתִי" צוּ נֶענֶען:
אוּן דָאס טוּט אוֹיךְ מֵיינֶען:
דָאס אוּנְזֶער לֶעבִּין קֶען אַפִּילוּ נוּר בַּאשֵׁיינֶען:
וָואוּין לָאמִיר בַּאטְרַאכְטִין:
ווִיא מַאן דַארְף זִיא אַכְטֶען:
דֶען דָאס זֶענִין דִיא תַּעֲנוּגִים: פוּן אוּנְזֶער בּוֹרֵא:
קָדוֹשׁ וְנוֹרָא: יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם וּמְזַוֵּג זִיוּוּגִים:
דַארוּם זָאל אַייךְ זַיין דָא:
אִין אַיין מַזָּלְדִיגֶער שָׁעָה
אוּן דוּא גָאט דֶער גִירֶעכְטֶער
דוּא בִּיסְט דָאךְ נִישְׁט קַיין שְׁלֶעכְטֶער
שִׁיק דַיין בְּרָכָה: מִיט נַחַת וְהַצְלָחָה.
עֶס זָאל זַיין דֶער זִיוּוִיג דֶער רֶעכְטֶער
אוּן פַאר זֵייא בֵּיידֶע: עוֹשֶׁר אוּן פְרֵיידֶע.
אֲרִיכַת יָמִים וְשָׁנִים: אוּן אַסַךְ מְזוּמָּנִים:
אוּן דִיא עֶלְטֶערִין דֶער צוּ: וָואס הָאבֶּען גִיהַאט מִיה:

זיי זָאלֶען דֶער לֶעבִּין: זַייעֶרע קִינְדֶער נַחַן צוּ גֶעבִּין:
אוּן זִיךְ כְּסֵדֶר נוּר פְרֵייעֶן:
אוּנְטֶער זַייעֶר חוּפָּה צוּ שְׁטֵיין:
אוּן וַוייטֶער טוּט מִיךְ הֶערִין:
עֶס זָאל אוֹיךְ מְקוּיָים וֶוערִין:
זֶעהְט נוּר אוּן בֶּעטְרַאכְט:
וְויע רָאשֵׁי תֵּיבוֹת תְּנָאִים מַאכְט:
עֶס זֶענִין בְּלוֹיס פִינְף דְבָרִים:
„תַּעֲנוּג" „נַחַת" „אֱלוֹקִים" „יְשַׁלַח" „מִמָרוֹם"
אוּן אוֹיךְ גִיט אַבְּלִיק:
וְויע דָאס וָוארְט מַאכְט צוּרִיק:
אוּן דָאס בֶּעטִין מִיר אִין אַלֶע תְּפִלּוֹת:
„מִשָׁמַיִם" „יָרִיק" „אוֹצָרוֹ" „נוֹרָא" „תְהִלּוֹת"
וְעַתָּה אַל תִּשְׁכְּחוּ אֶת שְׁמִי:
וְזִכְרוּ כִּי בַּדְחָן אֲנִי.
אִיךְ הָאבּ דָא אֲפִילוּ אַקְלֵיינֶע דֵעָה
נוּר אִיךְ מֵיין אָבֶּער אַצוּרַת מַטְבֵּעָה
וְהי' יְבָרֵךְ כָּל הַקְרוּאִים: כֹּהֲנִים יִשְׂרָאֵלִים וּלְוִיִּים:
מִיט גְלִיק זָאל יֶעדֶען זַיין:
וְעַל זֹאת נֹאמַר אָמֵן, וְאָמֵן!

חָתָן ! חָתָן ! שְׁמַע נָא לְקוֹל אֲמָרִים ·
כִּי בָאתִי לְפָנֶיךָ לְמַלֵּל דְּבָרִים ·
הַיּוֹם הַזֶּה יוֹם חוּפָּתֶךָ ·
לָכֵן בַּקֵּשׁ רַחֲמִים בִּתְפִלָּתֶךָ

וֶועסְטוּ אֶפְשַׁר וֶועלִין פְרֶעגִין ·
וִויא אַזוֹי קֶען אִיךְ מִיךְ עֶרְוֶועגֶען
נִישְׁט צוּ פֶערְהֶעלֶען
אוּן דִיר גְלַייךְ בֶּעפֶעלֶען :
דָאס דֶער הַייטִיגֶער טָאג
דַארְף רַחֲמִים גֶענוּג :
דַארוּם ווִיל אִיךְ דִיר עֶרְקְלֶערֶען ·
אוֹיבּ דוּא ווִילְסְט מִיךְ אוֹיסְהֶערִין·
בַּאלְד אָהְנֶע אַיינְלֵייטוּנְג ·
נוּן חָתָן , גְרַאדֶע אִין דִיעזֶער צַייט
וֶוען דוּא בִּיסְט שׁוֹין בֶּערֵייט ·
בַּאלְד אִין דֶער שְׁטוּנְד ·
צוּ מַאכֶען אַיין בּוּנְד
לָכֵן מִיט בְּרָכָה אוּן גְלִיק
זָאל זַיין דַיין זִיוּוִיג
אָבֶּער פֶערְגֶעס נִישְׁט צוּ גְלַייךְ

דָאס פִיר אָרִים און רַייךְ
טוּט גָאט בֶּעשְׁטִימְמֶען :
וָואס עֶס זָאל פָארְקוּמֶען .
לָכֵן זְכוֹר נָא : בְּזֹאת הַשָּׁעָה :
דָאס דִיא בֶּעסְטֶע פְּעוּלָה :
אִיזְט נוּר אַתְּפִלָּה :
לְבַקֵשׁ מִשָּׁמַיִם : עוֹשֶׁר וְחַיִים :
און אוֹיךְ דֶער צוּ : בִּינָה וּרְאוּ :
וְזַעֲקִי בִּבְכִי : צוּ פוּילִין דִיא זַאכֶע אַלֵיין :
פוּן דַיין לֶעבֶּען צוּ פְרִידֶען צוּ זַיין :
דֶען נוּר דָאס מֵיינְט טְרוֹיעֶן :
אַיין הוֹיז פִיר זִיךְ צוּ בּוֹיעֶן :
און אַזוֹי הָאבֶּען אוּנְזֶערֶע תַּנָאִים :
דִיא גְרוֹיסֶע אֱמוֹרָאִים :
אוֹיךְ זַייעֶרֶע פְרוֹיעֶן גִיטָאן אַלֶעס בּוֹדֶען :
מִיט דֶעם גְרֶעסְטִין פֶּערְטְרוֹיעֶן
אוֹיךְ גִיטָאן בֶּעקֶענֶען :
זַייא אָנְשְׁטָאט „אִשְׁתִּי“ „בֵּיתִי“ צוּ נֶענֶען .
לָכֵן חָתָן יְקִירִי ! נָא מִשְׁנָתְךָ עוּרוּ .
און זָאלְסְט נִישְׁט מֵיינֶען :
דָאס דוּא דַארְפְסְט נוּר וֵויינֶען :

און כְּסֵדֶר טַעֲנִין : אָנָא אֵל רַחוּם וְחַנוּן :
עוֹשֶׁר וּבְרָכָה : מַזָל וְהַצְלָחָה :
זָאל מִיךְ תָּמִיד בָּאשַׁיינֶען :
וָוארִין נִישְׁט פֿוּן רַייכְטְהוּם אַלֵיין :
קָאן מֶען אִימְמֶער צוּ פְרִידֶען זַיין :
און לָאמִיר בֶּעטְרַאכְטִין : וִויא מַאנְכֶע פֶערְאַכְטִין :
רַייכְטְהוּם און גֶעלְד : פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט :
דֶען עֶס טוּט זֵייא פֶעהְלֶען : און אִימְמֶער קְוֶועלֶען :
דִיא אֵיינֶע זַאכֶע עֶרְמִידֶען :
וַוייל זֵייא זַיינֶען אוּנְצוּפְרִידֶען :
דַארוּם אִיז מַיין גִישְׁרֵייא :
בְּלַייבְּט אַייךְ טְרַייא :
און בֶּעט הָתָן בַּייא גָאט : וֶועלְכֶער אַלֶעס הָאט :
רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם , רַחֵם עָלַי : וְהַקְשִׁיבָה לְקוֹל דְּבָרַי :
זָאלְסְט מִיר גֶעבִּין : אַיין צוּפְרִידֶענֶעם לֶעבִּין .
דֶען בְּוַודַאי שׁוֹין : אִיז דָאס דֶער גְרֶעסְטֶער לוֹין
און דָאס אִיבֶּערִיגֶע אַלֵיין : וֶועט שׁוֹין קוּמֶען צוּ גֵיין :
וְשֶׁפַע וּבְרָכָה : מֵאֱלוֹקֵי הַמַּעֲרָכָה :
דָאס הֶערְשְׁט בַּייא יוּדֶען :
וֶוען זֵייא זֶענִין צוּ פְרִידֶען :
עֶנְד אִיט אִיס טְרוּא : דָאס מַאנְכֶע אִיז דָא :

אין

אִין דֶער גְרוֹיסֶער וֶועלְט : וָואגַאר אָהְנֶע גֶעלְד :
אוּנְד אִיז דָאךְ אַהֶעלְד : אִין זַיין אָרִים גִיצֶעלְט :
וַוייל עֶר אִיז : תָּמִיד גִיאִים :
נִישְׁט צוּ שְׁרַייעֶן אוֹי : נוּר אִימֶער אַשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ :
לָכֵן אִיז נִישְׁט קָשָׁה :
אִיבֶּער מַיין הַייטִיגֶער דְרָשָׁה :
וָואס אִיךְ הָאבּ זֵייעֶר בַּאלְד :
גִימַאכְט אַיין גְרוֹיס גִיוַואלְד :
אוּן אָן אַיין הַקְדָמָה : עַל מָה וְלָמָּה ?
גְלַייךְ אוּנְגֶעשְׁטֶערְט : דִיר עֶרְקְלֶערְט :
וְויא עֶס אִיז וִויכְטִיג : אוּן נוּר דָאס אִיז רִיכְטִיג :
מִיט פַּחַד וּמוֹרָא : צוּ בֶּעטִין דֶעם בּוֹרָא :
דֶעם הַייטִיגֶען טָאג : מִיט אַגֶעוֵויין אוּן אַקְלָאג :
עֶר זָאל דִיר פַארְזָארְגֶען :
אוּן פוּן זַיינֶע אוֹצְרוֹת דִיר בָּארְגֶען :
אַלֶעס בֶּעסְטֶע פַאר אַייךְ :
גִיזוּנְדְהַייט צוּ גְלַייךְ :
אוּן דֶער צוּ רַייךְ :
וְגַם צוּ לֶעצְט דָאס מֵיין אִיךְ יֶעצְט :
נַחַת אוּן פְרֵיידֶע : צְווישֶׁען אַייךְ בֵּיידֶע :
אַייעֶר מַזָל גְרָאס : אַיין צוּ פְרִידֶענֶס לָאס :

דַארוּם הָאבּ אִיךְ גִיבְּרַאכְט דָאס וָוארְט :
„רַחֲמִים" אוֹיף דֶעם רִיכְטִיגֶען אָרְט :
דֶען זֶעהְט נוּר אוּן בֶּעטְרַאכְט :
וִויא רָאשֵׁי תֵּיבוֹת „רַחֲמִים" מַאכְט :
אוּן דָאס וֵוייסְט יֶעדֶער אִיבֶּערַאל :
"רַחֲמִים. "יְבַקֵּשׁ. "חָתָן. "מִשְּׁמֵי. "מַעַל.
דֶען דִיא גַאנְצֶע וֶועלְט :
אִיזְט צוּ אַיין חָלוֹם גְלַייכְגִישְׁטֶעלְט :
דַארוּם חָתָן בְּלַייבּ נִישְׁט שְׁטִילֶען :
נוּר בֶּעט יְהִי רָצוֹן עִם זָאל זַיין דֶער ווִילֶען :
אֵל שַׁדַּי שֶׁתַּשְׁרָה שְׁכִינָתְךָ בֵּינֵנוּ :
וְגַם לְזֹאת, לֶחֶם חוּקִי הַטְרִיפֵנוּ .
וְכָל יְמֵי שְׁנֵי חַיֵּינוּ : כִּי אִם לִשְׂמוֹחַ בְּחֶלְקֵנוּ :
אוֹיךְ זָאל דָאס זַיין דַיין מִיה :
צוּ זַיין . אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ :
דֶען דָאס טוּט מֵיינֶען :
וֶוען צְוֵייא זִיךְ פֶּערְאֵיינֶען :
אוּן הָאבֶּען אַזְכִיָה : צוּ פּוּיעֶלִין אַיְשׁוּעָה :
וְאִם טוֹבִים מַעֲשֵׂיהֶם : אָז שְׁכִינָה בֵּינֵהֶם :
אוּן וַוייל דַיינֶע עֲוֹנוֹת : כָּל הַשְׁגָגוֹת וּזְדוֹנוֹת :
פוּן דַיין פְרִיהֶערֶען לֶעבֶּען :

ווערין

װֶערִין דִיר הַייטֶע פֶערְגֶעבֶּען :
דֶער פַאר אוֹיב דוּא הָאסְט פֶערְשְׁטַאנִין :
הָאבּ אִיךְ דִיךְ פוּן רַחֲמִים גִיטָאן דֶערמָאנֶען :
דַארוּם חָתָן מִיט דֶעם הַייטִיגֶען תַּעֲנִית :
בֶּעט בַּיים בּוֹרֵא רַחֲמָנוּת :
אֲרִיכַת יָמִים וְשָׁנִים : אוּן דֶער צוּ מְזוּמָנִים :
חָלִילָה קַיינְמָאל גֶעשִׁידֶען :
נוּר תָּמִיד לֶעבִּין צוּ פְרִידֶען :
בִּיז אַהֶער פַּאר אַחָתָן יָתוֹם
אוּנְד אִין אַיין גוּטֶער שָׁעָה :
דַיינֶע עֶלְטֶערִין דָא :
זָאלֶען דֶער לֶעבֶען בֵּיידֶע :
צוּ הָאבֶּען גְדוּלָה אוּן פְרֵיידֶע :
אוּן מִיט גְרוֹיס גְלִיק : זָאל זַיין דֶער זִיװִיג :
צוּ דֶער חוּפָּה צוּ גֵיין :
מִיט אַיין מַזָל שֵׁיין :
אוּן בִּיז 120 יָאהְר :
זָאלְט אִיר בְּלַייבִּין אַפָּאר :
וּבְעֵינֵנוּ כָּל רוֹאֵיכֶם תִּמְצְאוּ חֵן :
וְעַל זֹאת נֹאמַר אָמֵן ׳ וְאָמֵן ․

חָתָן יָתוֹם

(דֶער זֶעלְבֶּער אָנְפַאנְג פוּן פְרִיעֶר, נוּר צוּ לֶעצְט מוּז מֶען דָא אָנְפַאנְגֶען:

וְגַם חָתָן, וַוייל דוּא הָאסְט נִישְׁט דִיא זְכִיָּה:
אוּן דַארְפְסְט שְׁרַייעֶן עַל אֵלֶּה אֲנִי בוֹכִיָּה:
אַז דַיין מוּטֶער (אוֹ פָאטֶער) אִיז נִישְׁט מְקוּיָם
גִיוָוארִין אֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָה:
דַארוּם דַארְפְסְטוּ נֶעבִּיךְ קְלָאגִין מִיט גְרוֹיס גִיוַויין:
וָואס דוּא בִּיסְט גִיבְּלִיבֶּען אַיין עֶלֶענְדֶער יָתוֹם אַלֵיין:
אוּן אַז בַּייא דֶער פְרַייד דָא אִין דֶער שְׁטוּבּ:
דַארְף דַיין מוּטֶער (אוֹ פָאטֶער) לִיגֶען אִין פִינְסְטֶערִין גְרוּבּ:
זִיא (אוֹ עֶר) טוּט אָבֶּער פַאר דִיר צוּ גָאט תְּפִלָּה:
רָאס זֶענִין אִיהְרֶע וֶוערְטֶער מִילָה בְּמִילָה:
"רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם זָאלְסְט הַיטֶע בֶּענְשִׁין מַיין קִינְד:
מִיט בְּרָכָה וְהַצְלָחָה אוּן אוֹיךְ גִיזוּנְד:
אוּן וַוייל אִיךְ קֶען נִישְׁט בַּייא דֶער חוּפָּה זַיין:
זָאל מַיין נְשָׁמָה וֶוינִיגְסְטֶענְס פוּן דֶער וַוייטִין שְׁטֵיין:
לָכֵן חָתָן יְקִירִי בַּקֵשׁ רַחֲמִים מִשְׁמֵי מְרוֹמִים:
שֶׁיִּשְׁמַע תְּפִלָּתְךָ אֵל נוֹרָא וַאֲבִי יְתוֹמִים:

אוּן וַוייל צוּם סוֹף : לְעוֹלָם יֵצֵא אָדָם בְּכִי טוב :
דַארוּם בַּאטְרַאכְט : וְויא אוֹתִיוֹת יָתוֹם מַאכְט :
עֶס זִינְד בְּלוֹיס פִּיער דְבָרִים :
״יִשְׁמַע. ״תְּפִלָּתְךָ. ״וְזַעֲקָתְךָ. ״מִמָּרוֹם.
אוּן אַזוֹי זָאל אַייךְ זַיין מִיט גְלִיק :
אַזוֹי וויא דָאס זֶעלְבֶּע וָואָרְט מַאכְט צוּרִיק :
״מָרוֹם. ״וְקָדוֹשׁ. ״תְּחִנָּתְךָ. ״יְקַבֵּל.
וּבְאָהֳלֶיךָ מַשְׁחִית לֹא יְחַבֵּל :
אִין דֶעם הַייטִיגֶען תַּעֲנִית :
זָאל אָנֶעמֶען דֶער אֲבִי יְתוֹמִים וְדַיָּן אַלְמָנוֹת :
אוּן זָאל דִיךְ בֶּענְשִׁין מִיט בְּרָכָה וְשָׁלוֹם :
וָוארִין : ״תַּעֲנִית. ״יָתוֹם. ״וְאַלְמָנָה. ״מְקוּבָּלִים.
אוּן נַחַת אוּן גְלִיק : זָאל דִיר בְּרֵיינְגֶען דַיין זִיוּוּג :
שִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן : לְהַכַּלָּה וּלְחָתָן :
אוּנְד אִין אַמַזָּלְדִיגֶער שָׁעָה אַלֵיין :
זָאלְט אִיר צוּ דֶער חוּפָּה גֵיין :
וְעַל זֹאת נֹאמַר כּוּלָּנוּ אָמֵן . וְאָמֵן .

כַּלָה,

עֶרְשְׁטֶענְס וֶוערְטְהֶע פְרוֹיעֶן וֶועל אִיךְ אַייךְ בֶּעטִין פְרִיהֶער:
בְּלַייבְּט שְׁטִיל אוּן הֶערְט צוּ וֶוערְטֶער פוּן מִיר:
טוּט הַייטֶע אַכַּלָה וֵויינֶען אוּן שְׁרַייעֶן:
צוּ דֶעם גְרוֹיסֶען בּוֹרֵא דֶעם גִיטְרַייעֶן:
כַּלָתוּ, כַּלָהנוּ, דוּא דַארְפְּסְט הַייטֶע נוּר טַעֲנִין:
"רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֵל רַחוּם וְחַנוּן:
כִּי אֵלֶיךָ אֶקְרָא וְאֶל ה' אֶתְחַנָן:
גָאטִינוּ זָאלְסְט דִיךְ אָן מִיר אוֹיךְ דֶער מָאנֶען:
דֶען דֶעם הַייטִיגֶען טָאג:
דַארְפְּסְטוּא רַחֲמִים גֶענוּג:
לָכֵן טוּה גִיסִין מִיט טְרֶערִין:
דער בּוֹרֵא זָאל הֶלִילָה דַיין שִׂמְחָה נִישְׁט פַאר שְׁטֶערֶען:
אוּן דַיין תְּפִלָה: זָאל הָאבֶּען אַפְּעוּלָה:
וָוארִין אַזוֹי הָאבֶּען דִיא חֲכָמִים גֶעזָאגְט:
דָאס וֶוער עֶס וֵויינְט אוּן קְלָאגְט:
וֶוערְט זַיין בַּקָשָׁה דֶער הֶערְט:
אוּן אִיהְם אַלֶעס בַּאשֶׁערְט:
דֶען עֶס אִיז קַיין כַּטְעָוֹת:

אַז דִיא שַׁעֲרֵי דְמָעוֹת :
תָּמִיד שְׁפֶּעט אוּן פְרִיה :
זֶענִין קַיין מָאל נִישְׁט צוּ :
לָכֵן זַעֲקִי בִּבְכִי :
כִּי שַׁעֲרֵי דְמָעוֹת לֹא נִנְעָלוּ :
יֶעצְט אוֹיבּ אִיהְר װֶעט מִיךְ צוּ הֶערִין :
װֶעל אִיךְ אַייךְ װַייטֶער עֶרְקְלֶערִין :
דֶען בֶּעטְרַאכְט נוּר דֶעם מֶענְשִׁינְס לֶעבִּין
דָאס יֶעדֶער מוּז דִין וְחֶשְׁבּוֹן אָפְּגֶעבֶּען :
אִיבֶּער אַלֶע זַיינֶע דְרָכִים :
פַאר דֶעם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְלָכִים :
אוּן אִיבֶּער הוּנְדֶערְט יָאהְר :
װָאס בְּלַייבְּט יֶעדֶען גָאר :
עֶס הֶעלְפְט קַיין עֲשִׁירוּת קַיין קְרוֹבִים :
נוּר אַלֵיין דִיא מַעֲשִׂים טוֹבִים :
אוּן נוּר דִיא דְרַייא זַאכִין :
קֶענֶען אַמֶענְשׁ גְלִיקְלִיךְ מַאכִין :
װֶען עֶר טוּט זִיךְ בֶּעמִיהֶען :
תְּשׁוּבָה , תְּפִלָּה אוּן צְדָקָה צוּ טָאן :
אוּן אַזוֹי זֶענִין גִישְׁרִיבֶּען דִיא װֶערְטֶער זִיסֶע :
"צְדָקָה מַצֶּלֶת מִן הַמִּיתָה„ :

אויך

אויך דָאס ווירד איהר צו גֶעבֶּען:
דָאס רַייכְקַייט אַלֵיין קֶען נִישְׁט בֶּעגְלִיקֶען דָאס
לֶעבֶּען:
און ווֶען אֵיינֶער הָאט שׁוין אַגְרוֹיסִין אוֹצָר:
אִיזְט עֶר דָאךְ בַּייא גָאט כַּחוֹמֶר בְּיַד הַיוֹצֵר:
דַארוּם כַּלָּהנוּ בֶּעט בַּייא גָאט הַייטֶע גְלַייךְ:
אַז דָאס זָאל זַיין דֶער רֶעכְטֶער זִיוּוּג:
און דֶער הֵיילִיגֶער בּוֹרֵא חַי וְקַיָּם:
זָאל דִיךְ בֶּעהִיטֶען פוּן מַתְּנַת בָּשָׂר וָדָם:
עֶר זָאל דַיינֶע יָאהְרֶען פַארְמֶערִין:
און דַיין גִיבֶּעט אוֹיס הֶערֶען:
און דַיין זִוּוּג זָאל בְּלַייבִּין דַיין מַתָּנָה:
זָאלְסְט חָלִילָה נִישְׁט זַיין קַיין אַלְמָנָה:
אוּנְד אִיךְ הָאף:
דָאס צוּם סוֹף:
וָועסְטוּ כַּלָּהנוּ דָאס נִישְׁט הַאלְטִין פַאר קְלֵיין:
און וַוייטֶער מִתְפַּלֵל זַיין מִיט גְרוֹיס גִיוֵויין:
מְחִילָה בַּייא דֶעם בּוֹרֵא:
מִיט פַּחַד וּמוֹרָא:
עֶר זָאל דִיר פַאר גֶעבִּין יֶעדֶע עֲבֵרָה
וָוארִין תְּשׁוּבָה וּתְפִלָּה מַעֲבִירִין רוֹעַ הַגְזֵרָה:

דֶען וואָס טוּט דֶען אַמֶענְשׁ שְׁטְרֶעבִּין:
וֶוערֶענְד זַיין גַאנְצֶעם לֶעבִּין:
זַיין צְווֶעק אוֹיף דֶער וֶועלְט:
אִיזְט צוּ זַאמְלֶען נוּר גֶעלְד:
קֶען דֶען אָבֶער עֲשִׁירוּת רֶעטִין פוּן טוֹיט:
וֶוען עֶס אִיז בֶּעשְׁטִימְט צוּ לַיידֶען נוֹיט:
וָואָרִין כֶּסֶף וְזָהָב אוּן אַיין גַאנְצֶע חֶבְרָה:
זָענִין: לֹא יוֹעִיל הוֹן בְּיוֹם עֶבְרָה:
דַארוּם אִיז דָאס אַיין וִויכְטִיגֶער זִין:
כַּלָּהנוּי, זָאלְסְט פוֹיעֶלִין הַייטֶע רַחֲמִים נִישְׁט פְלִילָה דִין:

בִּיז אַהֶער זָאגְט מֶען פַאר אַכַּלָּה יְתוֹמָה

אַךְ נַחַת אוּן פְרֵיידֶע:
זָאלְט אִיר הָאבִּין בֵּיידֶע:
שֶׁפַע בְּרָכָה:
חַיִים וְהַצְלָחָה:
אוּן דֶער גָאט דֶער גוּטֶער:
זָאל בֶּענְשִׁין דַיין פָאטֶער אוּן מוּטֶער:
זֵייא זָאלֶען נָאךְ דֶער לֶעבֶּען:
אַייעֶרֶע קִינְדֶער מַתָּנוֹת צוּ גֶעבֶּען:

אוּן

און תָּמִיד נוּר אוֹיף שִׂמְחוֹת זַיין :
אוּנְד אִין אַ גוּטֶע שָׁעָה זָאלְלְט אִיהְר צוּ דֶער חוּפָּה גֵיין :

וְעַל זֹאת נֹאמַר אָמֵן ! וְאָמֵן !

כַּלָּה יְתוֹמָה

(דֶער זֶעלְבֶּער אָנְפַאנְג וויא פְרִיהֶער , נוּר צוּ לֶעצְט
מוּז מֶען דָא אָנְפַאנְגֶען) :

אויך כַּלָּהנוּ דַארְפְסְטוּ פֶערְבְּרֵיינְגֶען אַבְּבִיָה :
וַוייל דוּא הָאסְט נִישְׁט דִיא זְכִיָה :
דָאס דַיין פָאטֶער (אוֹ מוּטֶער) וָואס זַיינֶען דִיר גִיוֶועֶן לִיעֶבּ :
דַארְפִין הַייטֶע לִיגֶען אִין פִינְסְטֶערִין גְרוּבּ :
דַארוּם זָאל יֶעצְט דַיין תְּפִלָּה פוֹיעֶלִין אַלֵיין :
דָאס זֵייא זָאלִין פַאר דִיר מַמְלִיץ טוֹב זַיין :
אוּן בֶּעטִין בַּייא דֶעם הֵיילִיגֶען בּוֹרֵא :
עוֹטֶה כַּשַׂלְמָה אוֹרָה :
דָאס מִיט דֶעם רֶעכְטִין זִיווִיג דָא :
אִין אַגְלִיקְלִיכֶער שָׁעָה : זָאל דִיר בַּאשֶׁרְט זַיין נוּר :
אוּים צוּ לֶעבִּין דַיינֶע יָאהְר :
אוּנְד אַיין צוּ פְרֵיעֶדֶענֶעם לֶעבִּין :
זָאל דִיר גָאט גֶעבִּין :
אוּן תָמִיד מִיט דַיין גַאנְצֶער מִשְׁפָּחָה :
זָאלְסְטוּ הָאבֶּען גְרוֹיס פְרֵייד אוּן בְּרָכָה :
אוּן אִימֶער אויף אַלֶע וֶועגִין :

זאל

זָאל דִיךְ בֶּעגְלֵייטִין חֵן אוּן זֶעגֶען :
דַיין מַאן זָאל זַיין דַיין פְרֵיידֶע :
אָנְשְׁטָאט דַיינֶע עֶלְטֶערִין בֵּיידֶע :
אוּן בִּיז 120 יָאהְר :
זָאלְט אִיהְר בְּלַייבֶּען אַפָּאר :
אוּן דָאס אַלֶעס וָואס אִיךְ מֵיין :
מִיט מַזָל זָאלְסְטוּ יֶעצְט צוּ דֶער חוּפָּה גֵיין :
וְעַל זֹאת נֹאמַר אָמֵן ! וְאָמֵן !

לְסִיוּם הַסֵפֶר

שׁוֹמְעִים נִכְבָּדִים וְכָל הַקְהִלָה:
הֶערְט מַיינֶע וֶוערְטֶער מִילָה בְּמִילָה:
אִיךְ וִויל אַייךְ צַייגִין מַיין בֶּעסְטֶע סְחוֹרָה
צוּ דֶעם הַייטִיגֶען סִיוּם הַתּוֹרָה:
כּוּלָנוּ פֹּה הַיוֹם קְרוּאִים:
לִשְׂמוֹחַ בְּשִׂמְחַת חַג הַסִיוּם:
נוּן בֶּעטְרַאכְט אַלֶע בְּרִידֶער דָא:
אִין דֶער פְרֵייליכֶער שָׁעָה:
פוּן יָהְרֶען לַאנְג שָׁאן:
וֶוערִין מִיר דִיא אֵיינְצִיגֶע נַאצְיָאן:
כְּסֵדֶר גִיפְּלַאגְט אוּן גֶעלִיטִין:
צְווִישִׁין שׂוֹנְאִים אִין דֶער מִיטִין:
אָבֶּער יֶעדֶער פוּן אוּנְז וֵוייסְט:
דָאס דִיא תּוֹרָה בְּלַייבְּט אוּנְזֶער טְרֵייסְט:
אוּן טְרָאטְץ אַלֶע אַנְטִיסֶעמִיטֶען:
וִוירְד דִיא אֱמוּנָה נִישְׁט פֶערְבִּיטֶן:
אוּנְד זֶעהְט נוּר דִיא פְּלִיאָה:
דָאס וֶוען מִיר דַארְפִין אַיְשׁוּעָה:
שִׁיקְט אַלֶעס דֶער הֵיילִיגֶער בּוֹרֵא
תָּמִיד נוּר בִּזְכוּת הַתּוֹרָה:

אוּן

אוּן אוֹיךְ קֶענֶען מִיר אַלֵיין :
דַארוֹיף יוּדֶעלֶעךְ שְׁטָאלְץ זַיין :
דָאס אַזוֹי אַיין קְלֵיינָאד :
פוּן דֶעם גְרוֹיסִין גָאט :
נוּר יִשְׂרָאֵלִיק הָאט :
אוּן אוֹיבּ מֶען טוּט הֶערֶען :
דִיא אַלֶע גֶעטְלִיכֶע לֶעהְרֶען :
מִיט הָכְמָה גְרוֹיס :
דִיא תַּרְיַ"ג מִצְוֹת
אַזוֹי אִיז דָאס אַמָגֵן וְצִינָה :
אוּנְזֶער דַעַת וּבִינָה :
וָוארִין נָאךְ אַלֶע צָרוֹת :
זֶענִין אוּנְזֶערֶע שׂוֹנְאִים דִיא כַּפָּרוֹת
כִּי אֱלוֹקֵינוּ בַּשָׁמַיִם : לְעוֹלָם חַי וְקַיָם :
אוּן אוֹיךְ בֶּעמֶערְקְט דָאס בַּאלְד :
וֶוען אֵיינֶער זָאל טוֹיזִינְט יָאהְר זַיין אַלְט :
אוּן פוּן לְבָנוֹנְס צֶעדֶערִין :
עֶר זָאל מַאכִין בְּלוֹיז פֶּעדֶערִין :
אוּן מִיט טִינְט פוּן אַלֶע מַעְיָנִים :
שְׂרַייבֶּען אַלֶע אֶלֶף שָׁנִים :
צוּ וָואלְט עֶר דֶען גֶעקֶענְט :

מִיט מֶענְשְׁלִיכֶע הֶענְד :
לְהַלֵּל וּלְהוֹדוֹת : בִּכְתִיבָה טְהוֹרָה :
פְּשַׁט רֶמֶז וְסוֹדוֹת : פוּן דֶער הֵיילִיגֶער תּוֹרָה :
אוּנְד אַצוּנְד זֶעהְט ווִידֶער פְּרִישׁ :
ווָאס זָאגְט וַוייטֶער דֶער מֶדְרִשׁ :
אוּן גִיט נוּר אַבְּלִיק · דִיא נֶעמֶען פוּן : "אָמוֹן פַּדְגוֹג„
אוּן דִיא ווֶערְטֶער זִיסֶע : ווִיא "אָמוֹן מְכוּסָה„ :
דָאס טוּט מֵיינֶען :
דָאס גָאט הָאט אִין דֶער תּוֹרָה גֶעטָאן לֵייעֶנֶען :
דֶען דָאס וַוייסִין מִיר :
דָאס נָאךְ פַאר דֶער בְּרִיאָה פְּרִיעֶר :
הָאט דֶער בּוֹרֵא צֶעהֶען זַאכֶען :
מִיט דֶער תּוֹרָה גִיטָאן מַאכֶען :
אוּן אוֹיךְ פֶערְשְׁטֶעהְט אַצוּנְד :
דָאס דֶער הֵיילִיגֶער בּוּנְד :
אִיזְט תָּמִיד אַיְשׁוּעָה : אוּן אוֹיךְ אַרְפוּאָה :
דֶען ווֶען אֵיינֶער זִיךְ קְלָאגְט :
הָאבֶּען שׁוֹין אוּנְזֶערֶע חֲכָמִים גֶעזָאגְט :
אִיהְר דַארְפְט נִישְׁט הָאבֶּען קַיין מוֹרָא :
ווָארִין "הַחָשׁ בְּרֹאשׁוֹ יַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה" :
אוּן עֶס אִיז גָאר נִישְׁט דָא קַיין שַׁאֲלוֹת :

אויך

אויף דיא פֶערשִׁיעדֶעֶנֶע מַעֲלוֹת:
און צוּ לֶעצְט: דָאס מֵיין אִיךְ יֶעצְט:
משֶׁה רַבֵּינוּ אוּנְזֶער גֶעטְלִיכֶער הֶעלְד:
קֵיין גְלַייכִין צוּ אִיהְם אִין דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט:
עֶר הָאט אוּנְזֶער פָאלְק גִיטָאן פֶערְצִירֶען:
און אויף אִיהְם וֶועלִין מִיר תָּמִיד שְׁטָאלְצִירֶען:
אוּנְד וֶוען אִיךְ זָאל וֶועלִין: בֶּעצִיהֶען שְׁטֶעלֶען:
פוּן אַלֶע קְוֶועלֶען: הֶעט אִיךְ גִיקֶענְט רֶעדֶען:
מִיעד מַאכֶען אַיְעדֶען:
אָבֶּער דָאס אִיזְט סְתָם:
נִישְׁט קֵיין טִפָּה מִן הַיָם:
לָכֵן מַיינֶע וֶוערְטְהֶע גֶעסְט:
פְרֵייט אַייךְ בַּייא דִיזֶען פֶעסְט:
און לוֹיבְּט גָאט בַּשָׁמַיִם: און דֶער צוּ טְרִינְקְט לְחַיִים:
דֶען נוּר מִיר קֶענֶען זִיךְ פְרֵייעֶן:
און אַתָּה בְחַרְתָּנוּ שְׁרַייעֶן:
און אַזוֹי זָאל זַיין מַזָל וּבְרָכָה: שֶׁפַע עוֹשֶׁר וְהַצְלָחָה:
יֶעדֶען זָאל גָאט גֶעבִּין: עֶר זָאל דֶער לֶעבִּין:
גוּט און פְרוּם צוּ זַיין: און בְּדֶרֶךְ הַיָשָׁר צוּ גֵיין:
און צוּ לֶערְנֶען דִיא גֶעטְלִיכֶע וואוּנְדֶער:
צוּ אוּנְזֶערֶע אַלֶע קִינְדֶער:

און

און דָאס זָאל זַיין אונְזֶוער מַתָּנָה:
עַד מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה:
וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵנוּ: בְּבִנְיַן בֵּית מִקְדָשֵׁינוּ:
און בְּקָרֶב: אֲפִילוּ נָאךְ הַייטְּע לְעֵת עֶרֶב:
תִּשְׁלַח מְשִׁיחֵנוּ: בִּמְהֵרָה לִגְאָלֵנוּ:
און זיךְ פְרֵייעֶן קַיין יְרוּשָׁלַיִם צוּ גֵיין:
וְעַל זאֹת נאֹמַר אָמֵן! וְאָמֵן!

חִנְנִי בָּאתִי : לְקוֹל שְׁמוּעָתִי :
דָאס אַיין פֶּערְאֵיין : טוּט דָא יֶעצְט זַיין :
בִּין אִיךְ גִיקוּמֶען צוּ גֵיין :
וְעַתָּה טוּט מִיר נִיט שְׁטֶערִין :
אוּן מִיךְ אוֹים הֶערִין :
אִיךְ הָאבּ קַיין אַנְדֶערֶע כַּוָּנוֹת :
נוּר צוּ זָאגִין אַבִּיסִיל בַּדְחָנוֹת :
דָאס עֶרְשְׁטֶע וֶועמֶען אִיךְ מַיין :
דֶעם יֶענִיגֶען וָואס טוּט אָן דֶער שְׁפִּיטְצֶע זַיין :
אוּן וַוייל אָהְן אִיהְם אִיז אַלֶעם גִיוֶועזְנְט :
דֶען עֶר הָאט דֶעם הַאמְמֶער אִין זַיינֶע הֶענְד :
וְוייל אִיךְ אַייךְ דַארוּם עֶרְקְלֶערִין :
וִויא אַזוֹי אַמֶענְשׁ קֶען פְּרֶעזִידֶענְט וֶוערִין :
אוּן אַיֶעדֶער פַּאסְט : וֵוייסְט דֶעם לַאסְט :
דֶען דָאס אִיזְט אַכְּלַל : דָאס אַפְּרֶעזִידֶענְט הַנַ"ל :
אַלֶעס וָואס עֶר זָאל : דֶעם פֶּערְאֵיין צוּם וָואהְל :
אוֹיךְ אַלֶע זַאכֶען : אִין אָרְדֶענוּנְג מַאכֶען :
דֶען אַזוֹי אַיין גְדוֹלָה : צְווִישֶׁען אַיין קְהִלָה :
אִיזְט נִישְׁט יֶעדֶען בַּאשֶׁערְט :
נוּר וֶוער עֶס אִיזְט וֶוערְט :

אַזוֹי ווִיא דִיא סְבָרָא : פוּן אוּנְזֶער גְמָרָא :
דֶער בֶּעסְטֶער סִימָן : דוּרְךְ וָואס עֶס טוּט קוּמֶען :
דִיא אֵיינֶע פְּעוּלָה : צוּ זַיין עוֹלָה לִגְדוּלָה :
דָאס הָאבֶּען אוּנְזֶערֶע נְבוֹנִים : דִיא חֲכָמִים וּגְאוֹנִים :
אוּנְז אַמָאהְל גֶעלֶעהְרְט :
אוּן דִיא זַאכֶע בַּאקְלֶערְט :
אֵין אָדָם עוֹלָה לִגְדוּלָה :
כִּי אִם הָאִישׁ הַמְעוּלָה :
אֲשֶׁר מִשְׁמֵי מֵעוֹנוֹת : נִמְחָלוּ לוֹ הָעֲוֹנוֹת :
אוּן אַזוֹי דַארְף אַפְּרֶעזִידֶענְט זַיין :
חֶער עֶס אִיז פוּן פֶעהְלֶער רֵיין :
אוּן מִיט מַעֲשִׂים טוֹבִים שֵׁיין :
בְּדֶרֶךְ הַיָשָׁר טוּט גֵיין :
וָוארִין אֲפִילוּ : בַּייא אַיין קְלֵיינֶער קְהִלָה :
אִיז דָא גִינוּג צוּ טוּהְן : אוּן זִיךְ כְּסֵדֶר בֶּעמִיהֶען :
עֶנְד נֶעווֶערְטוּלֶעס : אָלְוֶועהְס פְּרָאגְרֶעס :
דַארוּם ווֶערְטְהֶע לַייטֶע : פוּן דִיזֶער סָאסַייטִי :
ווַייל אַייעֶר צְוֶועק אִיז : צוּ זַיין תָּמִיד גִיווִיס :
צוּ הָאבֶּען אַיין מַאן : ווֶעלְכֶער אַמוּזִירֶען קַאן :
לָכֵן אִיז דָאס אַייעֶר פְּרֶעזִידֶענְט :
וָואס אָן אִיהְם אִיזְט אַלֶעס גִיווֶענְט :

מִיט אַייךְ אַלֶע צוּפְרִידֶען : נִיא דַאפָּאן צוּ עֶרְמִידֶען :
אוּן תָּמִיד זִיכֶער זַיין : דָאס דֶער פֶּערְאַיין :
אוּן אַלֶע וִויכְטִיגֶע זַאכֶען :
זָאל אִימֶער פָאְרשְׁרִיטֶע מַאכֶען :
אוֹיךְ דֶער וֶוערְטְהֶער אַסִיסְטֶענְט :
דֶער הֶערר וַויס פְּרֶעזִידֶענְט :
אוּן אוֹיךְ נָאךְ מֶעהְר : דֶער פִּינַאנְץ סֶעקְרֶעטֶער :
עֶנְד אַייה נִירְלִיה פָארְגַאט :
וָואס נָאךְ דֶער פֶּערְאַיין הַאט :
דָאס אִיז אוֹיךְ וִויכְטִיג זֶעהְר :
דֶער הֶער פְּרָאטָאקָאל סֶעקְרֶעטֶר :
אוּן בַּייא דֶעם שְׁמִיעֶם :
מֵיין אִיךְ אוֹיךְ דִי הֶערִין טְרָאסְטִים :
מַיינֶע וֶוערְטֶער דָא הֶערְט :
וַוייל אַייךְ אִיזְט בַּאשֶׁערְט :
אִין דִיזֶען (שֵׁם הַחֶבְרָה) פֶּערְאַיין :
וֶוערְטֶע בֶּעאַמְטֶען צוּ זַיין :
זָאל אַייךְ גָאט גֶעבִּין : גְלִיק אוּנְד לַאנְגֶעם לֶעבִּין :
אִיהְר זָאלְט תָּמִיד קֶענֶען שְׁטְרֶעבֶּען :
צוּם וָואהְל אַלֶע בְּרִידֶער :
אוּן דִיא אִיבֶּעִרִיגֶע אַלֶע וֶוערְטֶע מִיטְגְלִידֶער :

אויף

אויף דער שׂמְחָה דָא : אין אַמַזָלְדִיגֶער שָׁעָה :
שָׁלום וּבְרָכָה : נַחַת וְהַצְלָחָה :
מיט אַייעֶרע קִינְדֶער אַלֶע : מִשְׁמֵי מַעֲלָה :
שָׁלוֹם וְאַחְדוּת : זָאל זַיין אַייעֶר בְּרִית :
און אַלֶע אַייעֶרע ווינְשֶׁע זָאלֶען לְטוֹבָה זַיין :
וְעַל זאת נאמַר כּוּלָנוּ אָמֵן ! וְאָמֵן !

לְפּוּרִים

אֲדוֹנִים נִכְבָּדִים : נָשִׁים וִילָדִים :
הַטּוּ אָזְנֵיכֶם : לְשִׂמְחַת בְּחַגֵּיכֶם :
קְרוּאִים יְקִירִים : לְחַג הַפּוּרִים :
אֶפְתְּחָה פִּי : וְהַאֲזִינוּ לִי :
אֲזַמְּרָה בְּשִׁירִים : נִפְלָאוֹת הַפּוּרִים :
הָמָן הַצּוֹרֵר : בְּשׁוּשַׁן מִתְגּוֹרֵר :
הִזְכִּיר עֲוֹנוֹת : וּשְׁגָגוֹת כִּזְדוֹנוֹת :
הָפַךְ עָלֵינוּ : לְמָרֵר חַיֵּינוּ :
וּבָעֲרָה חֲמָתוֹ : וְלַהַב עֶבְרָתוֹ :
מָרְדְּכַי הַתָּם : לְפָנָיו לֹא קָם :
וְלָכֵן בַּעֲבוּר : הִפִּיל פּוּר :
לַהֲרוֹג אַחֵינוּ : וְלִרְאוֹת : בְּעֵינֵינוּ :
אוּלָם לְזֹאת : נַעֲשָׂה הָאוֹת :
וּבִגְתָן וָתֶרֶשׁ : דִּבְּרוּ שְׁתֵּיהֶם :
וְהֶאֱמִינוּ כִּי חֵרֵשׁ : מָרְדְּכַי בֵּינֵיהֶם :
לָשִׂים רַעַל בְּכוֹסוֹ : וּלְהָמִית אוֹתוֹ :
גָּמְרוּ שְׁנֵיהֶם : לְאַבֵּד מַלְכֵּיהֶם :
וּמָרְדְּכַי בְּצִדְקָתוֹ : הַנֶּאֱמָן לְדָתוֹ :
עָשָׂה חוֹבָתוֹ : וְהִצִּיל חַיָּתוֹ :
וּשְׁמוֹ לְזָכְרֵהוּ : נִכְתָּב מַעֲשֵׂהוּ :

יוֹדֵעַ לְשׁוֹנוֹת : בְּסֵפֶר הַזִּכְרוֹנוֹת :
וֶאֱלוֹקִים בִּגְבוּרָתוֹ : נָדַד לַמֶּלֶךְ שְׁנָתוֹ :
וְקָרָא בִּסְפָרִים : מִמָּרְדְּכַי הַדְּבָרִים :
וּלְהָמָן מִשְׁנֵהוּ : קָרָה מִקְרֵהוּ :
בָּא לִרְאוֹתוֹ : וְשָׁאַל אוֹתוֹ :
הָמָן יְדִידִי : הַאִם לֹא תַגִּידִי:
מַה הַכָּבוֹד וְעוֹז : לְאִישׁ יֵאוֹת :
אֲשֶׁר אֶחְפּוֹץ בִּיקָרוֹ : הָיָה דְבָרוֹ :
וְהָמָן בְּשִׂמְחָתוֹ : לִהְיוֹת הַגֶּבֶר הַמְעוּלָּה :
זֹאת תְּשׁוּבָתוֹ : לִרְאוֹת בִּגְדוּלָּה :
מַייה דִיר קִינְג : אִיט אִיז וָואן טִינְג :
וָואס דֶער מֶלֶךְ קָאן : טָא בִּיה דָאן :
אִים טוּט גִיבִירִין : מֶען זָאל אַרוּמְפִּירִין :
אִין אַיין קֶענִיגְלִיכִין וָואגִין : אוּן דִיא וֶוערְטֶער זָאגִין :
אֶחָד מֵהַפַּרְתְּמִים יִשְׁמַע דְבָרוֹ :
"כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ" :
עוֹדֶנּוּ גָמַר : וְהַמֶּלֶךְ אָמַר :
אוּן אַזוֹי דָאס וָואס אִיךְ מֵיין :
הָמָן דוּא גֶעבִּיךְ אַלֵיין : מוּסְט בַּאלְד אַוֶועק גֵיין :
אוּן דִיךְ אָנְטָאן רֵיין :
אוּן זַיין אָבְּגִיהִיט : צוּ בְּרֵיינְגֶען מָרְדְּכַי דֶעם יוּד :

אוין

אוי איז דָאס אַצָרָה: הָמָן אַכַּפָּרָה:
גימוּזְט פירין דָאס פֶערְד: און יֶערְעֶר הָאט גיהֶערְט:
דֶעם זַייעֶר גִיטְרַייא: וַואר זַיין גִישְׁרֵייא:
זַיין מויל נִיט פֶערְשְׁלָאסֶען:
בִּיז מֶען הָאט אִים אָבְּגִיגָאסֶען:
וְאַחַר בָּא הַקֵץ: כִּי נִתְלָה עַל הָעֵץ:
הָאט אֶסְתֶּר גימוּזְט פוּילִין: און דֶער מֶלֶךְ בֶּעפוֹילִין:
מֶען זָאל הָמָנִין בְּרֵיינְגֶען:
און מִיט זַיינֶע בָּנִימְלִיךְ הֵיינְגֶען:
און דָאס גֶעזֶעצְן פוּן פְרִיעֶר: טִירַאנִישׁ אָן אַשִׁיעוּר:
הָאט נוּר אֶסְתֶּר דֶער הֶערְט:
אִיזְט אַלֶעם גִיוָוארִין פַארְקֶערְט:
און וואונְדֶער גֶעצַייגְט: אִיהְרֶע שׂוֹנְאִים גִילֵייגְט:
און אַגְרוֹיסֶע שְׁלַאכְט:
הָאבִּין אוּנְזֶערֶע בְּרִידֶער גִימַאכְט:
בְּלוּט אִיז גִיפְלָאסִין גָאר:
פוּן יוּדֶענְס פֵיינְדֶע נוּר:
לָכֵן לָאמִיר טְרִינְקֶען לְחַיִים:
און בֶּעטִין דֶעם שׁוֹכֵן שָׁמַיִם:
עֶר זָאל תָּמִיד נִיסִים בֶּעווייזִין:
פוּן דֶעם גָלוּת אוּנְז אוֹיס לֵייזִין:

אוּן וְויא אַהָמָן אַצָרָה :
זָאל זַיין דִיא כַּפָּרָה :
וּבִמְהֵרָה בְיָמֵינוּ : יָבוֹא מְשִׁיחֵנוּ :
וְיִבָּנֶה מִקְדָשֵׁינוּ : בְּאֶרֶץ בְּחִירָתֵנוּ :
אוּן נָאךְ אֵיינְמָאל לְחַיִים :
זָאלִין מִיר שׁוֹין טְרִינְקֶען בִּירוּשָׁלַיִם :
לְשָׁנָה הַבָּאָה קַיין צִיוֹן צוּ גֵיין :
וְעַל זאת נאמַר כּוּלָנוּ אָמֵן ! וְאָמֵן !

חָתָן לִיעֶד קוֹדֶם הַחוּפָּה

בְּרוּכָה אַתְּ רַעְיָתִי , תַּמָּתִי
צְפִירַת תִּפְאָרָה אַתְּ כַּלָּתִי
אַךְ בָּךְ יִשְׂמַח לִבִּי מְלוֹא כַף נַחַת
אַךְ בָּךְ מְנַת חַיָּתִי חֶבֶל מָצְלַחַת
דִיא הֵיילִיגֶע לִיבֶּע צוּ דִיר
וָואס אִיז אִין הֶערְצִין בַּייא מִיר
און הַייטֶע וֶוען מִיר וֶוערִין כְּדַת מֹשֶׁה פֶּערְבּוּנְדֶען :
זֶעֶנִין מִיר וִויא מַלְאָכִים רֵיין פוּן זִינְדֶען
וּבָּךְ תָּמִיד אֲבַקֵּשׁ נֶחָמוֹתַי
יָמִים אִין חֵפֶץ בַּחוֹשֶׁךְ יְשׁוּפֵנִי
בְּנֶשֶׁף לַיְלָה כִּי לוּטוּ יְמוֹתַי
אַהֲבָתֵךְ תָּמִיד לְנַחֲמֵנִי
דֶען דוּא אַלֵיין וֶועסְט מַיין פְרֵייד זַיין
וואוּ אִיךְ וֶועל שְׁטֵיין און גֵיין
וְאַהֲבָתֵךְ תַּשְׁקֵנִי נַחֲלֵי שְׂמָחוֹת :
כִּי מִלְּפָנֶיךָ יָנוּסוּ יָגוֹן וַאֲנָחוֹת
בָּךְ אֶשְׁכַּח כָּל יָגוֹן פַּחַד וָהֶי
וּבְכָל צָרָתִי אַתְּ נוֹחֵם לִי תֶּהִי
און אַצוּנְד מַיין גְלִיקְלִיכֶער בּוּנְד
זָאל זַיין גִיךְ און גִישְׁווִינְד

מִיט מַזָל אוּן בְּרָכָה
עוֹשֶׁר אוּן הַרְוָחָה
אוּן אוֹיף לַאנְגֶע יָאהְרֶען
זָאלְסְטוּ הָאבּין בְּזִכָּרוֹן
דָאס צְווִישִׁין אוּנְז בֵּיידֶע , זָאל תָּמִיד זַיין פְּרֵיידֶע ,
לִיבֶּע אוּן פְּרִידֶען , ווִיא בַּייא אַלֶע יוּדֶען ,
אוּן אַזוֹי וֶועט אוּנְז גָאט גֶעבִּין , אַגְלִיקְלִיכֶעס לֶעבִּין ,
מִיט אַלֶעם גוּטִין , אוּן חֵן וְשֶׁפַע אִין דֶער מִיטִין ,
זָאל אִימֶער בַּייא אוּנְז זַיין .
וְעַל זֹאת נֹאמַר כּוּלָנוּ אָמֵן ! וְאָמֵן !

כַּלָּה לִיעֶד קוֹדֶם הַחוּפָּה

אַדַאנְק צוּ דֶעם גְרוֹיסִין גָאט
וְואס אַלֶעס בֶּעשַׁאפֶען הָאט :
אִיךְ וֶועל שׁוֹין מֶער נִיט זַיין אַלֵיין
נוּר צוּזַאמֶען מִיט אַמַאן גָאר פַּיין
אִיךְ הָאבּ גָאר קַיין שׁוּם מוֹרָא
וַוייל אִיךְ הָאבּ גִיפוּנֶען מַיין רִיכְטִיגֶע סְחוֹרָה :
אוּן אַזוֹי זָאל זַיין מִיט גְרוֹים גְלִיק
מַיין אֱמֶתְדִיגֶער זִיוּוִיג
דֶען אַבָּחוּר אַיְפֵה עֵינַיִם
הָאט מִיר בַּאשֶׁערְט דֶער אֲדוֹן הַשָּׁמַיִם
אוֹיף אִיהְם אִיזְט נִיט דָא קַיין שַׁאֲלוֹת
וַוייל עֶר אִיז מִיט אַלֶע מַעֲלוֹת
פַּיין גוּט אוּן פְּרוּם דֶער צוּ
רֵיין פוּן שְׁלֶעכְטֶע מַעֲשִׂים וְדוֹפִי
יֶעדֶער קֶען מִיךְ מְקַנֵא זַיין
עֶס הָאט מִיר גָאט גִיהָאלְפִין אַלֵיין
דֶעם רֶעכְטִין זִיווִיג צוּ גֶעפִינֶען
מִן הַשָּׁמַיִם גִיטָאן בַּאשְׁטִימֶען
אַז אִיךְ זָאל זַיין אַנַחַת אוּן אַפְרֵיידֶע
נוּר פַאר מַיינֶע עֶלְטֶערִין בֵּיידֶע

פְרִיעְדְען גְלִיק און זֶעגִין
נַחַת וְהַצְלָחָה אויף אַלֶע וֶועגִין
חֵן און אַלֶע גוטֶע זַאכֶען
סַפִּירִים עַל ראשֵׁינוּ זִיךְ מַאכֶען
וְאֶלוֹקִים יִהְיֶה עִמָּנוּ, וְיִשְׁלַח בִּרְכָתוֹ לָנוּ
וְיָרִיק מְאוֹצַר הַצְלָחָתוֹ, גֶשֶׁם נִדְבָתוֹ
וְיַגִיהַ חֶשְׁכֵינוּ, בְּיוֹם שִׂמְחָתֵנוּ,
וּבְכָל יְמֵי חַיֵינוּ, עַל אַדְמָתֵנוּ,
מִיט גֶיזוּנְד בִּפְרַט, לְעוֹלְמֵי עַד, אָמֵן. וְאָמֵן.

לִיעֶד פוּן חַוָה מִיט דֶער שְׁלַאנְג

דִיא שְׁלַאנְגֶע זָאגְט ·

גָאט זַייא מִיט אַייךְ , אִיר הֶעלְדִין מִיט גְרוֹיס מַאכְט
פְּרֵיעֶד אִין אַייעֶר גִיצֶעלְט, בַּייא טָאג אוּן בַּייא נַאכְט
אָדָם שְׁלָאפֶּענְדִיג אִין דֶעם שׁוֹים פוּן זַיין פְרוֹי זָאגְט·
וְויא שֶׁעהְן בִּיסְט דוּא מִיט לוֹיטֶער הֵין בְּלוֹיז
מִיט אַלֶע מַעֲלוֹת אַזוֹי וְויא אַיין רוֹיז
עֶס אִיז אַוואוּנְדֶער צוּם גְלוֹיבִּין
דַיינֶע אוֹיגִין זֶענִין וְויא פוּן טוֹיבִּין
דַיין רֵיידֶען אִיז שֶׁעהְן
עֶס אִיזְט נָאךְ זָא וַואס נִיט גִיוֶועֶן
אוּן דִיר הָאט דִיא נַאטוּר
גִיצַייגְט נִיסִים זֶעהְר קְלָאר
וְויא דֶער מָארְגֶענְשְׁטֶערִין אַזוֹי רֵיין
בִּיסְט דוּא אוֹיף דֶער וֶועלְט גִיקוּמֶען צוּ גֵיין
נוּר דָאס בֶּעטְרִיבְּט מִיר מַיין הֶערְץ
אוּן מַאכְט מִיר גְרוֹיס שְׁמֶערְץ
דָאס פַאר אוּנְז גֶעטְלִיכֶע בְּרוּאִים
הָאט מֶען גִיגֶעבִּין וְויא פַאר עֲנִיִים
גְרָאזֶען פוּן דֶעם פֶּעלְד
מִיט דֶעם צוּ לֶעבִּין אִין דֶער וֶועלְט

מען

מֶען הָאט אוּנְז גָאר נִישְׁט גֶעטָאן שׁוינֶען
מִיט חַיוֹת וִוילְדֶע מוּזֶען וְוִיר צוּ זַאמֶען וְואהְנֶען
אוּן דָאס אִיז נָאךְ וֵויינִיג גִיפְּלָאגְט
נוּר דֶער צוּ הָאט מֶען אוּנְז נָאךְ פֶערְזָאגְט
מִיר זָאלְין נִיט פֶערְגֶעסִין
דָאס מִיר דַארְפִין נִיט עֶסְסִין
פוּן דֶעם עֵץ הַדַעַת אַפֵּרִי
וָוארִין דָאס אִיז אַיין עֲבֵרָה
אַיין עוֹנֶשׁ וֶוערְט אוֹיךְ גִיגֶעבִין
צוּ פֶערְשְׁפִּילֶען דֶער פַאר דָאס לֶעבִין
דָען אוֹיבּ אִיר וֶועט גִינִיסֶען
הָאט גָאט גִיזָאגְט : „מוֹת תְּמוּתוּן"
נוּן זָאג דוּא מִיר אַצוּנְד
אַיין עֵצָה גִיךְ אוּן גִישְׁווִינְד

חַוָּה פֶערְוואוּנְדֶערְט זִיךְ אוֹיף זַיין גרוֹיס חָכְמָה אוּן זָאגְט.

טְרָאכְטְצְדֶעם אִיךְ טוּה גָאר נִיט פִיל פֶערְשְׁטֶעהֶען
דָער צֵייל מִיר אֲדוֹנִי וְוִיא אַזוֹי עֶס אִיז גִיוֶוען
וֶוען גָאט הָאט גֶעטָאן פֶערְבִּיטִין
אַזוֹי דַארְפְסְטוּ דִיךְ הִיטִין
זָאלְסְט דִיךְ וֶועהְרִין וְוִיא פַאר פַייֶער

דיין לֶעבּין זָאל בַּייא דִיר זַיין טְהַייעֶר
דֶען אֲפִּילוּ דִיא פֵּירוֹת זֶענִין זִיס
אִיז אָבֶּער דֶער סוֹף זֶעהְר מִיאוּס
און וֶוען דֶער גְרוֹיסֶער גָאט
אוּנְז בֶּעפּוֹילִין הָאט
דַארְפִין מִיר זִיךְ בֶּעמִיהֶען
אַלֶעס פַאר אִיהְם צוּ טוּהְן
דֶען דָאס אִיז אוּנְזֶער קְרוֹין
פוּן גָאט צוּ הָאבִּין אַיין לוֹין
דְרוּם הָאבּ יֶעטְצְט אִין זִין
דָאס גָאט אִיז אַיין בַּעַל דִין
און לָאמִיר פוּן דֶעם בּוֹים אַוֶועק גֵיין
און אֲפִּילוּ נָאהְנְט נִיט בַּייא אִיהְם שְׁטֵיין
דֶען אַיין יֶעדֶען ,
קֶען דֶער יֵצֶר הָרָע אִיבֶּער רֶעדֶען ,
און אַזוֹי זֶענִין דִיא דִבְרֵי אֱלוֹקִים חַיִים
וָואס עֶר אִיז אַיין בּוֹרֵא אֶרֶץ וְשָׁמַיִם
דָאס מִיר זָאלִין זַיין פְרוּם און גוּט
צוּ יֶעדֶער צַייט און יֶעדֶער מִינוּט
צוּ גֶעהָארְכֶען זַיינֶע גֶעבָּאט
וָואס עֶר אוּנְז גִיגֶעבִּין הָאט

דיא שְׁלַאנְגֶע זָאגְט ׃

שְׁרֶעקְט נִיט, דֶער בּוֹים וֶועט אַייךְ נִיט פֶּערְדֶערְבֶּען
אִיר מֶעגְט עֶסֶען, אִיר וֶועט נִיט שְׁטֶערְבֶּען

דִיא שְׁלַאנְגֶע הָאט חַוָהְן צוּ גֶישְׁטוּפְּט בִּיז זִיא הָאט אָנְגֶערִירְט אָן דֶעם עֵץ הַדַעַת.

חַוָה קְלַאפְּט אוֹיף אִיהְר הֶערְץ אוּן פַאלְט שִׁיעוּר צוּ דֶער עֶרְד אוּן זָאגְט.

וָואס הָאט זִיךְ מִיר גִיטְרָאפִין אַצוּנְד
גִיוואַלְד אִיךְ בִּין אַזוֹי וִויא בְּלִינְד
עֶס אִיז מִיר שְׁלֶעכְט אוֹי אַשְׁרֶעק
וָואס וֶועט דָא זַיין הַייטֶע מַיין צְוֶועק

דִיא שְׁלַאנְגֶע זָאגְט.

וָואס הָאט אִיר מוֹרָא אוּן פַּאר וֶועמֶען
אוּמְזִיסְט צוּ שְׁרֶעקִין אִיר מֶעגְט אַייךְ שֶׁעמֶען

שְׁוַויינְט אַבִּיסֶעל.

זֶעה דוּא הָאסְט שׁוֹין בֶּערִירְט דֶעם שְׁטַאם
וָואס דוּא הָאסְט גִימֵיינְט אַז עֶר אִיז אַהֵייסֶער פְלַאם
נוּן פִיהְלְסְט דוּא חֲלִילָה דֶען שְׁלֶעכְט
זָאג חַוָה! צוּ בִּין אִיךְ נִיט גִירֶעכְט

גֶעה אוּן עֶס פוּן דֶעם בּוֹים אַפֵּרִי
אוּן דוּא וֶועהְסְט דָאךְ עֶס אִיז קַיין עֲבֵירָה

חַוָה וֶועהְר אִיבֶּערְנִישְׁרָאקֶען.

מַיינֶע גֶעדַאנְקֶען זֶענֶען וֶועהְר פֶערְוִוירְט
אִיךְ בִּין אַזוֹי וִויא פֶערְפִיהְרְט
אוּן אִיךְ דֵיינְק דָאס אִיךְ בִּין בֶּעטְרָאגֶען
דָאס מַיין מַאן הָאט אַלֶעס גֶעלָאגֶען

שְׁוַוייגְט אַבִּיסְעל.

עֶר הָאט דָאס אוֹיס גִיטְרַאכְט
אוּן מִיךְ צוּם נַאר גִימַאכְט

זיא גֶעהְט שְׁנֶעל צוּ צוּם „עֵץ הַדַעַת

וִויא שֶׁעהְן אִיז דֶער בּוֹים אִין דֶער מִיטִין
וָואס מֶען הָאט אִיהְם גִיוָואלְט פֶערְבִּיטִין
דִיא פֵּירוֹת וָואס טוּעֶן דָא שְׁטֵייעֶן
זֶענִין אַלֶע דָאס הֶערְץ צוּ דֶער פְרֵייעֶן

זיא נֶעמְט פוּן דִיא פְרִיכְטֶע אוּן עֶסְט נָאכְדֶעם זָאגְט זיא.

אַגְלִיק הָאט מִיךְ גִיטְרָאפִין
מַיינֶע אוֹיגִין זֶענִין יֶעטְצְט אָפֶען
אִין מִיר אִיז אַיין נַייעֶר גַייסְט

אַיין גֶעטְלִיכֶע זֶעלֶע װָאס אַלֶעם װֵייסְט

חַוָה נֶעמְט פוּן דִיא פְּרִיכְטֶע אוּן גִיבְּט צוּ אָדָם ׳ אוּן אָדָם ווִיל נִיט נֶעהְמֶען פוּן אִיהְר ׳ אַזוֹי בְּלַייבְּט זִיא שְׁטֶעהֶען אוּן טוּט אִיהְם אִיבֶּער רֶעדֶען׃

אוֹיבּ דוּא ווִילְסְט מִיךְ נִישְׁט בֶּעטְרִיבֶּען
אוּן דוּא טוּהְסְט מִיךְ עֶרִינְסְט לִיבֶּען
נֶעם דִיא פְּרוּכְט צוּם עֶסְסִין
װֶעסְט דוּא אָן אַלֶעם שְׁלֶעכְטִין פֶּערְגֶעסְסִין
דַאן הָאט זִיא אִיהְם אִיבֶּערְגִירֶעט אוּן עֶר הָאט גִיגֶעסֶען׃

חַוָה מִיט אַיין שְׁטִילֶער שְׁטִימְמֶע רֶעדֶעט צוּ זִיךְ אַלֵיין׃

װָאס אִיז דָאס דֶער מֶעהְר
מַיין הֶערְץ שְׁלָאגְט אִין מִיר זֶעהְר
עֶס אִיז אִין מִיר אַיין שׁוּיעֶר
מַיין גֶעמוּטְה אִיז אִין טְרוֹיעֶר
טוֹיט שְׁרֶעקִין זֶענִין אַרוּם מִיר
אִיךְ הָאבּ דָאס גָאר נִיט גִיװוּאוּסְט פְּרִיהֶער

אָדָם הָאט עֶטְװָאס פוּן אִיהְרֶע רֵייד דֶער הֶערְט אוּן רֶעדֶעט צוּ זִיךְ שְׁטִילֶערְהֵייט׃

אַיין אַנְדֶער נְשָׁמָה אִיז אִין מִיר אַרַיין גִיפְלוֹיגִין
אִיךְ הָאבּ אוֹיךְ בֶּעקוּמֶען אַנְדֶערֶע אוֹיגִין

אִיךְ טוּה יֶעצְט פִיל מֶעהְר פֶערְשְׁטֶעהֶען
וָואס אִיךְ הָאבּ פְרִיהֶער נִישְׁט גִיקֶענְט זֶעהֶען
אוּן אַזוֹי פֶערְשְׁטֶעהֶע אִיךְ שׁוֹין כְּסֵדֶר
דָאס עֶס אִיז אַבּוּשָׁה צוּ גֵיין אָהְנֶע קְלֵיידֶער
נוּן לָאמִיר נִישְׁט וַוארְטִין אוֹיף שְׁפֶּעטֶער
אוּן צוּנוֹיפְזוּכֶען שְׁנֶעל בְּלֶעטֶער
אוּן דֶער פוּן הֶעמְדֶער מַאכֶען
כְּדֵי מֶען זָאל אוֹיס אוּנְז נִיט לַאכֶען

זֵייא גֶעהֶען בֵּיידֶע אוּן נֶעהְמֶען זִיךְ אויף פַייגֶענְבְּלֶעטֶע
אוּן דֶער הֶערֶען דָאן דִיא שְׁטִימְמֶע פוּן גָאט :

אָדָם זָאגְט דַאן צוּ זַיין פְרוֹי .

קוּם לָאמִיר זִיךְ פֶערְשְׁטֶעקִין
גָאט זָאל אוּנְז נִיט עֶנְדֶעקִין
אִיךְ ווִיל זַיין שְׁטִימֶע נִיט הֶערִין
דֶען מִיר וֶועלֶען צוּ שַׁאנְדֶע וֶוערִין

גָאט זָאגְט .

אָדָם ! אָדָם ! וָוא בִּיסְט דָא ?
טְהַייעֶרֶער צַדִיק , אַיֶכָּה .

אָדָם זָאגְט .

אִיךְ ווֵייס שׁוֹין וָואס מִיר אִיז בַּאשֶׁערְט

אַזוֹי שְׁנֶעל וְויא איךְ הָאבּ דַיין שְׁטִימֶע דֶער הֶערְט
און עֶס טוּט מִיר זֶעהְר לֵייד
וַייל איךְ בִּין נִישְׁט בֶּעקְלֵייד
און פַאר דַיינֶע גֶעוַואלְטֶען
הָאבּ איךְ מִיךְ גִימוּסְט בֶּעהַאלְטֶען.

גָאט זָאגְט צוּ אָדָם .

וֶוער הָאט דִיר דָאס גִיגֶעבִּין צוּ פֶערְשְׁטֵיין
דָאס דוּא טוּסְט אָהְן קְלֵיידֶער אַרוּמְגֵיין
הָאסְט דוּא אֶפְשַׁר גִיגֶעסֶען פוּן דִיא פֵּירוֹת
וָואס איךְ הָאבּ פֶערְבָּאטִין נִיט צוּ רִיהְרִין
און אַזוֹי הָאסְט דוּא שׁוֹין גִינוּג עֲבֵירוֹת
וָואס וֶועט דִיךְ וִוידֶער פֶערְפִירִין .

אָדָם זָאגְט .

הֶער גָאט , הָאבּ נוּר אַבִּיסִיל גֶעדוּלְד
איךְ הָאבּ נִישְׁט דִיא גַאנְצֶע שׁוּלְד
דִיא פְרוֹי וָואס דוּא הָאסְט מִיר גִיגֶעבִּין
הָאט מִיר פֶער אוּנְגְלִיקְט מַיין לֶעבִּין
זִיא הָאט מִיר דֶער לַאנְגְט צוּ עֶסֶען
און אַזוֹי הָאבּ איךְ דַיין גִיבָּאט פֶערְגֶעסֶען .

און

נָאט זָאגְט צוּ חַוָה ·
אִיךְ וֶועל צוּ רֶעכֶענְשַׁאפְט דִיךְ צִיעֶהֶען
פַאר וָואס דוּא הָאסְט דָאס גֶעטוּהְן ·
חַוָה זָאגְט ·
גָאטִינוּ , עֶס טוּט מִיר שׁוֹין בַּאנְג
נוּר מִיךְ הָאט אָבֶער אָנְגִירֶעט דִיא שְׁלַנְג ·
נָאט זָאגְט צוּ דִיא שְׁלַאנְג ·
וַויל דוּא הָאסְט מַיין גִיבָאט גִישְׁטֶערְט
אוּן מַיין בֶּעפֶעהְל נִיט גֶעהֶערְט
פֶערְפְלוּכְט זַייא אוֹיף דֶער וֶועלְט
פוּן אַלֶע בְּהֵמוֹת אוּן חַיוֹת אִין פֶעלְד
אוֹיף דִיא פִיס וֶועסְטוּ נִיט שְׁטֶעהֶען
נוּר אוֹיף דֶעם בּוֹיךְ וֶועסְטוּ גֶעהֶען
אוּן בִּיסְט נִיט מֶעהְר וֶוערְטְה
נוּר צוּ עֶסֶען שְׁטוֹיב פוּן דֶער עֶרְד
אַיין פַיינְדְשַׁאפְט וֶועט צְווִישְׁן אַיךְ זַיין
דָאס אִיז וָואס אִיךְ יֶעצְט מֵיין
דֶעם קָאפְּף ווִירְד עֶר דִיר צֶערַייסֶען
אוּן דוּא וֶועסְט אִיהְם נוּר קֶענִין אִין פוּס בַּייסֶען
גָאט זָאגְט צוּ דֶער פְרוֹי ·
אוֹיף אַיין לַאנְגֶער צַייט אוּן דוֹיעֶר

ווֶעל איך פֶערְמֶעהְרֶען דַיין טְרוֹיעֶר
צוּ דַיין מַאן ווֶעט זַיין דַיין בַּאגֶער
און קִינְדֶער ווֶעסְטוּ הָאבִּין שְׁווֶער
און וַוייל דוּא הָאסְט אִים גִיטָאן פֶערְפִּירֶען
ווִירְד עֶר אִיבֶּער דִיר רֶעגִירֶען

גָאט זָאגְט צוּ אָדָם .

וַוייל דוּא הָאסְט דַיין פְרוֹי צוּא גֶעהֶערְט
און מַיין גֶעבָּאט גֶעשְׁטֶערְט
און מִיךְ נִישְׁט צוּ גֶעהֶערְט
פֶערְפְלוּכְט זָאל זַיין דִיא עֶרְד
אַלֶעס גוּטֶע ווֶעט דִיר פַארְווֶערֶען
מִיט שְׁווֵייס ווֶעסְט דִיךְ פוּן אִיהְר עֶרְנֶערֶען
בִּיטֶער ווּעט זַיין דַיין ווֶעלְט
צוּ עֶסֶען דָאס גְרָאז פוּן דֶעם פֶעלְד
און בִּיז צוּ דֶער שְׁטוּנְדֶע פוּן דַיין טוֹיט
ווֶעסְטוּ תָּמִיד מִיט שְׁווֵייס עֶסֶען בְּרוֹיט
אֵייבִּיג ווֶעסְטוּ אוֹיךְ נִישְׁט לֶעבִּין
דִיא נְשָׁמָה מוּסְט דוּא מִיר אָבְּגֶעבֶּען
צוּרִיק גֵיין וֵועסְטוּ צוּ דַיין אָרְט
אִין דֶער עֶרְד ווִיא דוּא בִּיסְט פוּן דָארְט .

שְׁלוֹם.

און אַזוֹי הָאט דִיא קְלָלָה
אָנְגֶעמַאכְט אַיין יְלָלָה
גִיבְּרַאכְט אַיֶעדֶען נוֹיטְה
פֶערְאוּרְזַאכְט דֶעם בִּיטֶערִין טוֹיט
און דוּרְךְ חַוָה׳ס רֵייד
הָאבֶּען מִיר צָרוֹת און לֵייד
און דָאס זֶעלְבֶּע אִיז הַייטֶע
גִיגֶעבֶּען פַּאר אַלֶע לַייטֶע
אַוועלְט מִיט פֶערְשִׁידֶענֶע פֵּירוֹת
דָאס אִיז מִצְוֹת מִיט עֲבֵירוֹת
מֶען הָאט אוֹיךְ גִיטָאן פֶערְבִּיטֶען
דָאס מֶען דַארְף זִיךְ הִיטֶען
און אוֹיךְ נִיט אָנְרִיהְרֶען
דִיא פְּרוּכְט וָואס טוּט פֶערְפִּירֶען
נוּר לֵיידֶער קוּמְט יֶעדֶער צוּ גֵיין
און וִויל זִיךְ מַאכֶען רֵיין
גָאטִינוּ, אִיךְ וָואלְט אַצַדִיק גִיבְּלִיבֶּען
נוּר מַיין וַוייבּ הָאט מִיךְ דֶער צוּ גִיטְרִיבֶּען
דְרוּם אִיז דָאס בֶּעסְטֶע צוּ טוּהְן
זִיךְ תָּמִיד נוּר בֶּעמִיהֶען

און

גָאטֶעס גֶעבָאט צוּ הֶערֶען
זַיין בֶּעפֶעהְל נִיט צוּ פַארְשְׁטֶערֶען
אוּן נִישְׁט וַוארְטֶען אוֹיף דֶער שָׁעָה
גָאט זָאל שְׁרַייעֶן "אַיֶכָה"
אוּן פוּן דִיא אַלֶע פְלוּכֶע
זָאל וֶוערִין אַבְּרָכָה
וְלֹא יִשְׁמַע עוֹד שׁוֹד וָרֶצַח
וִיקוּיָם בִּלַע הַמָוֶת לָנֶצַח
וּבִמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ ,
תִּבָּנֶה מִקְדָשֵׁינוּ
בְּאֶרֶץ קָדְשֵׁינוּ
וַה' יִגְאָלֵנוּ
מֵרוֹב גָלוּתֵינוּ . אָמֵן .

אַשָׁלוֹם עֲלֵיכֶם פוּן אַמֶעריִקַא

פוּן אַמֶעריִקַא אַהֵיים צוּ פָארֶען
אָריִם אוּן נַאקֶעט אָהְן גֶעלְט
דָאס קִירְצְט אֵיינֶעם אָב דִי יָארֶען
אוּן טְרַייבְּט אִים שְׁנֶעל פוּן דֶער וֶועלְט.
דָאס טְרֶעפְט זִיךְ אָבֶּער נִיט זֶעלְטִין
דָאס אֵיינֶער קוּמְט אַהֵיים צוּרִיק
פֶערְלוֹירִין אִיז עֶר פוּן בֵּיידֶע וֶועלְטִין
עֶר הָאט נֶעבִּיךְ נִיט קַיין גְלִיק.
יֶעדֶער טוּט אִיהְם אוֹיס וַוייכִין
וַוייל עֶר הָאט קַיין קְלִינְגֶערְס גִיבְּרַאכְט
עֶר קֶען נִיט גֶעפִינֶען זַיין גְלַייכִין
עֶר וֶוערְט נוּר שְׁטֶענְדִיג אוֹיס גִילַאכְט
אִיטְלִיכֶער נֶעמְט אִים אוֹיף בֶּעזוּנְדֶער
מִיט אַשָׁלוֹם עֲלֵיכֶם גָאר אַוואוּנְדֶער
מֶען שְׁרַייט נוּר מִיט אַגִירוּדֶער
וִויא גֶעהְטְס דִיר אַמֶעריִקַאנֶער בְּרוּדֶער
וָואס בִּיסְטוּ גִיפָארִין אַזוֹי וַוייט
אוּן גָאר נִישְׁט גִיוָוארִין קַיין לַייט
אַוֶועק אוֹיף טוֹיזֶענְדֶער מַייל לְמֶרְחַקִים
אוּן גָאר נִיט גִימַאכְט קַיין מַמְתַּקִים

אבי

אַבִּי חַזִיר גִיפְרֶעסִין אָהְן אַשִׁיעוּר
און גִיטְרוּנְקֶען דֶער נָאךְ אַסַךְ בִּיר
און אַזוֹי צַאפְּט מֶען זַיין בְּלוּט
אוֹיף יֶעדֶען אָרְט און שְׁרִיט
און אֲפִילוּ שַׁבָּת אִין שׁוּהְל
לַיידֶעט עֶר צָרוֹת פִּיל
און וִויא קֶען עֶר דֶען הָאבֶּען אַזְכִיָה
מֶען זָאל אִים גֶעבִּין אַיין עֲלִיָה
עֶר קְרִיגְט גַאנְצֶע טוּץ בְּרָכוֹת
ווִילְסְט אַיין עֲלִיָה, אַקְרֵיינְק, אַקַדָחַת!

קָאר.

און אַזוֹי אִיז בִּיטֶער אָן גֶעלְט
אוּמֶעדוּם אוֹיף דֶער וֶועלְט
וֶוען מֶען פָארְט אַוֶועק וַוייט
און מֶען וֶוערְט נִיט קַיין לַייט
אִיבֶּער דֶעם דוּא אַרִימֶער בְּרוּדֶער
פָּאהְר קַיין אַמֶערִיקַא ווִידֶער
וֶועסְטוּ אָבֶּער אַצוּנְד קַיין גֶעלְד בְּרֵיינְגֶען
מֶעגְסְט דִיךְ דַאן דָארְט אוֹיפְהֵיינְגֶען.

. . .

און

2

און אֲפִילוּ דֶער קְלִיגְסְטֶער מֶענְש זָאגַאר
מִיט אַלֶע מַעֲלוֹת גוּט און פַיין
הָאט עֶר אָבֶּער נִיט דֶעם דָאלַאר
וֶוערְט עֶר בַּאלְד שְׁלֶעכְט און גִימֵיין
און אִיז עֶר דֶען שׁוּלְדִיג
דָאס עֶר הָאט קַיין גְלִיק
וֶוען דָאס גָאלְדֶענֶע לַאנְד
הָאט אִים גִימַאכְט צוּ שַׁאנְד
דָאס הֶעלְפְט אָבֶּער נִיט
מֶען פֶערְגִיסְט אִים זַיין בְּלוּט
עֶס אִיז אִים בִּיטֶער זַיין לֶעבִּין
אַשָׁלוֹם עֲלֵיכֶם טוּט מֶען אִיהְם גֶעבִּין
אַזוֹי וִויא אַגַזְלָן אַרוֹצֵחַ
פוּן דֶער תְּפִיסָה אַבּוֹרֵחַ
דָאס גִישְׁרֵייא וֶוערְט נִיט גִישְׁטִילְט
און יֶעדֶער בֶּעזוּנְדֶער בִּילְט
הַאלְלָא אַמֶערִיקַאנֶער מְיוּחָס
עֶס זָאל דִיךְ הַאפִּין טוֹיזִינְד רוּחוֹת
און בַּאלְד קוּמְט אַמֵחוּתָּן צוּ גֵיין

און נעמט אים אויף גאר פיין
שלום עליכם אָרימער טרייפנאק
עס מעג דיך שוין טרעפין אשלאק
קבצן, הזירניק, וואס טויגסטו גאר
גייא צו אלדע שווארצע יאהר.

קאר.

און אזוי איז ביטער און געלט
אומעדום אויף דער וועלט
ווען מען פארט אוועק ווייט
און מען ווערט ניט קיין לייט
איבער דעם דוא ארימער ברודער
פאהר קיין אמעריקא ווידער
וועסט אבער אצונד קיין געלד ברייננגען
מעגסט דיך דאן דארט אויפהיינגען.

• • •

לִיעֶד דֶער רָשָׁע ״אַייה דָאנְט קֶער״

וִויא גוּט אִיז דֶעם רָשָׁע אִין דֶער וֶועלְט אִיבֶּעראַלְל
וַוייל עֶר וִויל פוּן זַיין סוֹף קַיינְמָאל נִיט וִויסִין
וָואס עֶר טוּט , אִיז אִים אַלֶעם עֶגַאל
אַבִּי נוּר פוּן דֶער וֶועלְט צוּ גֶענִיסֶען
עֶם אַרְט אִיהְם נִיט וָואס עֶם וֶועט זַיין
פַאר קַיין עוֹנֶשׁ הָאט עֶר קַיין מוֹרָא
עֶר קֶען שׁוֹין אוֹיף אַלֶעמֶען בֶּעשְׁטֵיין
אוּן אַזוֹי אִיז עֶר עוֹבֵר אוֹיף כָּל הַתּוֹרָה
וָואס גֶעהְט מִיךְ אָן פוּן גָאט אַגְזֵירָה
הֶערְט מֶען אִיהְם נִיט זָאגִין מֶער
אוּנְד אַזוֹי אוֹיךְ בַּייא יֶעדֶער עֲבֵרָה
טַעֲנֶעט עֶר אַלְץ נוּר , ״אַייה דָאנְט קֶער״ .

קָאר.

וָואס גֶעהֶען מִיךְ אָן הִימְלִישֶׁע זַאכֶען
נוּר דִיא וֶועלְט דַארְף אִיךְ , נִיט מֶער
דָאס בֶּעסְטֶע גֶענִיסִין , דָא לֶעבֶּען אוּן לַאכֶען
אוּן פַאר עוֹלָם הַבָּא , ״אַייה דָאנְט קֶער״ .

2

דָאס גֵיהִנוֹם , זָאגְט עֶר , אִיז אוֹיף דֶער וֶועלְט .

דיא מַלְאֲכֵי הַבָּלָה זְענִין אויךְ דָא גֶענוּג
און וֶוען איךְ הָאבּ נוּר אַסַךְ גֶעלְט
לֶעבּ איךְ מִיר צוּ אַגוּטִין טָאג
און וָואס עס וֶועט זַיין אִיבֶּער הוּנְדֶערְט יָאהְר
קֶען דָאס מִיר דֶען שַׁאטִין הַייטֶע גָאר
מֶען וֶועט מִיךְ בֶּעגְרָאבֶּען אִין אַטִיפֶען גְרוּבּ
גְלַייךְ מִיט אַקֶענִיג, אַצַדִיק, וִויא אַדִיעֶבּ
נוּא! זֶענִין דֶען אֶפְשַׁר מַיינֶע מַעֲשִׂים שְׁלֶעכְט
וַוייל איךְ וִויל נִיט זַיין גָאטֶעס קְנֶעכְט
וָואס קִימֶערְט מִיךְ דֶער מַלְאַךְ דוּמָה זֶעהְר
און פַאר זַיינֶע שְׁמִיטְץ "אַייה דָאנְט קֶער".

קָאר.

וָואס גֶעהֶען מִיךְ אָן הִימְלִישֶׁע זַאכֶען
נוּר דִיא וֶועלְט דַארְף אִיךְ, נִיט מֶער
דָאס בֶּעסְטֶע גֶענִיסִין, דָא לֶעבֶּען און לַאכֶען
און פַאר עוֹלָם הַבָּא, "אַייה דָאנְט קֶער".

3

אוֹי! שְׁרַייט עֶר צַדִיקִימְלַאךְ קוּמְט אַהֶער
און זֶעהְט מִיט אַייעֶרֶע אוֹיגִין אַצוּנְד
וָואס הָאט אִיהְר דֶען פוּן מִיר מֶעהְר

אפילו

אַפִילוּ אִיךְ בִּין פוּל מִיט זִינְד
אוּן אַזוֹי אוֹיךְ וִויא אִיךְ קְלֶער
צוּ לֶעבִּין אִימֶער אַיין גוּטִין טָאג
זָעהְט צוּ עֶרְפִּילֶען אַייעֶרֶען יֶעדֶען בַּאגֶער
אוּן פָאלְגְט מִיךְ נוּר וָואס אִיךְ זָאג
אַיין עֵצָה הָאבּ אִיךְ אוֹיךְ דֶער צוּ
דָאס וֶועט אַייךְ גִיפֶּעלִין זֶעהְר
אָהְן שׁוּם אַרְבַּייט אוּן אָהְן מִיה
בַּייא יֶעדֶער עֲבֵרָה זָאגִין, "אַייה דָאנְט קֶער".

קָאר.

וָואס גֶעהֶען מִיךְ אָן הִימְלִישֶׁע זַאכֶען
נוּר דִיא וֶועלְט דַארְף אִיךְ, נִיט מֶער
דָאס בֶּעסְטֶע גֶעשִׁיסִין, דָא לֶעבֶּען אוּן לַאכֶען
אוּן פַאר עוֹלָם הַבָּא, "אַייה דָאנְט קֶער".

4

אוֹי! דֶעם רָשָׁע אִיז טַאקִי דָא נִיט שְׁלֶעכְט
אוּן דִיא צַדִיקִים מוּזִין נֶעבִּיךְ לַיידֶען
גָאט אָבֶּער אִיז גְרוֹיס אוּן גִירֶעכְט
אוּן פַאר זֵייא הָאט עֶר אוֹיךְ אַיין גַן עֵדֶן
אוֹיף דֶער וָועלְט הָאבִּין זֵייא גִילְטֶען שׁוֹין

און דָארְטִין נֶעמֶען זַייא אָב זַייעֶר לוין
און דֶעם רָשָׁע אִיהְם בְּלַייבְּט דָארְט נִיט מֶער
וֶוען מֶען שְׁמַייסְט אִים שְׁרַייט עֶר "אַייה דָאנְט קֶער".

קָאר.

וָואס גֶעהֶען מִיךְ אָן הִימְלִישֶׁע זַאכֶען
נוּר דִיא וֶועלְט דַארְף אִיךְ, נִיט מֶער
דָאס בֶּעסְטֶע גֶענִיסִין, דָא לֶעבֶּען און לַאכֶען
און פַאר עוֹלָם הַבָּא, "אַייה דָאנְט קֶער".

דיא שׁלעכטע פרויא·

מוֹצֵא אֲנִי אֶת הָאִשָּׁה מַר מִמָּוֶת

פון א· מרגליות

מעלאדיע פאן ״דער לאקש״ פאן יודישען פאויסט·

1

אונגליקליך איז דער מאן נאר אליין
װעלכער האט אװײב אצרה אנגיטראפען
דיא הויז איז ענג, דיא װעלט איז קליין
אויך גוטעס קען ער מעהר ניט האפפען
דיא גרעסטע חכמים פון דער װעלט
קענין ניט פערענטװערין דיא שאלה
דיא פרויא איז שטארקער פון װײן און געלד
בעזיטצט מעהר קראפט פאן דיא אלע

צושפיל·

װען זיא װיל זיך אנשטרענגען
איז עס מיט איהר קיין קאטאװעס
צו אלעמען קען אװײב ברענגען
מוֹצֵא אֶת הָאִשָּׁה מַר מִמָּוֶת·

2

שמשון הגבור דער גרויסער העלד

פון

פון דעם לייב שטארקער געוועזען אפילו
דורך וועמען האט ער פערשפּילט זיין וועלט
ווען ניט דורך זיין פאלשע דלילה
איינגעשליפט האט זיא איהם מיט גוטען
דאס האט איהם געקאסט זיין לעבען
די לאנגע לאקען אים אבגעשניטען
ביין די פלישתים הענד איבערגעגעבען.
ווען זיא וויל. א. ז. וו.

3

ווער האט אדמ'ן איבערגערעד
פון דעם עץ הדעת צו עסין אויך
ווער האט סיסרא'ן פערשלייפט אין בעט
מיט אפלאקין געלעכערט דעם מח
דער גרויסער שלמה איבער אלע קלוגע
אויף דער עלטער האט געמוזט בערייען
ארום גיבלאנזעט וויא משוגע
"אני שלמה" פלעגט ער שרייען
ווען זיא וויל. א. ז. וו.

4

דאס גרעסטע אונגליק די שווערסטע נויטה
זענין

וָוענִין דִיא יְסוּרִים דֶער שְׁוֶוערְסְטֶער פַּאק
בִּיטֶערֶער אִיז עֶס פוּן דֶעם טוֹיט
וֶוער עֶס טְרֶעפְט אַצָּרָה אַוַויב אַשְׁלַאק
דֶער צוּא אַמִיטֶעל הָאבּ אִיךְ גִיהֶערְט אַסִיפּוּר
קָאן אֵיינְס פוּן דִיא צְוֵוייא זַאכֶען זַיין
אָדֶער אַסְגוּלָה פוּן עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר . . . . .
אָדֶער דָער מַלְאַךְ הַמָוֶת מִישְׁט זִיךְ אַרַיין .

צוּשְׁפִּיל.

הֶעט זִיא וִויל זִיךְ אָנְשְׁטְרֶענְגֶען
אִיז עֶס מִיט אִיהְר קַיין קַאטָוֶעס
צוּ אַלֶעמֶען קֶען אַוַייבּ בְּרֶענְגֶען
מוֹצֵא אֶת הָאִשָּׁה מַר מִמָוֶת .

דִיא גוּטֶע פְרוֹיא.

מָצָא אִשָׁה מָצָא טוֹב

פוּן א. מרגליות

מֶעלָאדיע פָאן יֵצֶר הָרָע רוּעֶט פָאן יוּדִישֶׁען פָאויסְט.

1

אִיךְ הָאבּ אַגוּטֶע פְרוֹיא גֶעפוּנֶען
דָאס אִיז טַייעֶרֶער פוּן פֶּערְמֶעגֶען גֶעלְד
מִיר גֶעפֶּעלְט דָאס וַואסֶער פוּן מַיין בְּרוּנֶען
צוּפְרִידֶען לֶעבִּין מִיר אוֹיף דֶער וֶועלְט
גְלִיקְלִיךְ אַוֶועלְט אָבּ צוּ פִיהְרֶען
זֶענִין צְוֵוייא קֶערְפֶּער מִיט אֵיינֶע זֶעעֶל
אֵיינְס דָאס אַנְדֶערֶע דַארְף רֶעסְפֶּעקְטִירֶען
אִין פְרֵיידֶען אוּן לֵיידֶען נֶעמֶען טְהֵייל

צוּשְׁפּיל.
אַלֶעס קֶען אוֹיף דֶער וֶועלְט פַּאסִיעֶרֶען
שְׁלֶעכְטֶע פְּרוֹיעֶן זֶענִין דָא לָרוֹב
דֶערְפַאר קֶען אִיךְ מִיךְ גְלִיקְלִיךְ שְׁפִּיעֶרֶען
מִיט מָצָא אִשָׁה מָצָא טוֹב

2

אַפְרוֹיא נֶעמְט אֵיינֶער צוּלִיעבּ גֶעלְד

עֶר קוּקְט נִיט צוּ זִיא אִיז שְׁלֶעכְט צוּ גוּט
חוֹזק מַאכְט פוּן אִיהְם דִיא וֶועלְט
אוּן פוּן קַיין לֶעבִּין ווַייסְט עֶר נִיט
ווַייל עֶר הָאט גֶעזוּכְט נוּר מָעוֹת
טְרַייהַייט קוֹיפְט מֶען נִיט פִיר גֶעלְד
הָאט עֶר גִימַאכְט אַגְרוֹיסִין טָעוֹת
עֶס הָאט שׁוֹין גָאר קַיין וֶוערְט זַיין וֶועלְט
אַלֶעס קֶען. א. ז. וו.

3

דִיא פַּרְנָסָה אַרַיינְצוּבְּרֵיינְגֶען
דְרוֹיף אִיז דָאךְ דֶער מַאן גִישְׁטֶעלְט
אָן זַיין פַאמִיעלְיֶע שְׁטֶענְדִיג דֶענְקֶען
אַנְגֶענֶעם צוּ מַאכִין זֵייא דִיא וֶועלְט
מַיין פְרוֹיא דַארְף קַיינֶע וַואֹרִים בֶּעדֶער
ווַייל זִיא אִיז שְׁטֶענְדִיג גִיזוּנְד
מַיין הוֹיז גֶעהְט מִיר נִיט אוֹיף רֶעדֶער
אוּנְזֶער בְּרִילְיַאנְט אִיז אַקִינְד
אַלֶעס קֶען. א. ז. וו.

4

וִויא שֶׁעהְן צוּפְרִיעדֶען לֶעבִּין וִויר

דָאס מֶעג זִיךְ ווִינְשֶׁען אַיֶעדֶער
דֶער בֶּעסְטֶער מַאן בִּין אִיךְ בַּייא אִיהְר
דִיא בֶּעסְטֶע אִיז זִיא · אַזוֹי כְּסֵדֶר
נָאר אֵיין צִיעל הָאבִּין מִיר בֵּיידֶע
בֶּעסֶער ווִינְשְׁט זִיךְ עֶס נִיט קֵיינֶער
פוּן זִיעדְלֶען קְרִיגֶען אִיז קֵיינֶע רֶעדֶע
ווַייל אִיךְ בִּין בַּייא אִיהְר נוּר אֵיינֶער

צושפיל.
אַלֶעס קֶען אוֹיף דֶער ווֶעלְט פַּאסִיעְרֶען
שְׁלֶעכְטֶע פְרוֹיעֶן זֶענִין דָא לָרוֹב
דֶערְפַאר קֶען אִיךְ מִיךְ גְלִיקְלִיךְ שְׁפִּיעְרֶען
מִיט מָצָא אִשָׁה מָצָא טוֹב

דֶער פוּידֶער.

פוּן א. מרגליות

1

איך שְׁטֶעה אוּן קוּק מִיך צוּ
ווִיא דִיא דַאמֶען גִיבֶּען זִיך מִיה
זֵייא פּוּטְצֶען זִיך אוּן שְׁמִיעֶרֶען
צוּלִיעבּ דִיא קַאוַואלִיעֶרֶען
זֵייא פַארְבְּרֵיינְגֶען זִיך דִיא צַייט
נָאר מִיט יוּנְגֶע לַייט
אוּן זָאגֶען, פוּן אַנְ׳אַלְטִין יוּדֶען
זֶענִין דִיא וֶועניג ווָאס צוּ פְרִידֶען

צוּשְׁפִּיל.

אוֹי גִיוַואלְד עֶס אִיז אַפַאלְשֶׁע וֶועלְט
פוּידֶער קָאסְט אוֹיך גִינוּג גֶעלְד
מַאסְקִירְט אִיז דָאס גֶעזִיכְט פֶערְשְׁטֶעלְט
מִיט שְׁמִירֶען נַארְט מֶען אָבּ דִיא ווָעלְט

2

אוּן דִיא אַלְטֶע וַוייבֶּער אוֹיך
גִיבֶּען זִיך נָאך מִיה
זֵיי הָאבּן שׁוֹין קֵיין כֹּחַ
אוּן שְׁמִירֶען זִיך נָאך צוּא

זֵייא נַארֶען אָב דִיא מֶענֶער
מִיט אַיין בִּיסֶעל קְרַייד
זֵייא וֶוערִין קְלוֹמֶערְסְט שֶׁעהְנֶער
אָבֶּער פוּן שֵׁיינְהַייט זֶעהִין זֵייא וַוייט
אוֹי גִיוַואלְד. א. ז. וו.

3

עֶס וָואלְט מִיךְ נִיט גִיהַארְט
דִיא דַאמֶען וָואס זֶעהִין פֶּערְשַׁארְט
וֶועמֶען דָאס שֵׁיינְהַייט שְׁלָאגְט פֶּעהְל
אוּן פוּידֶערְט זִיךְ מִיט מֶעהְל
אַזֶעלְכֶע הָאבֶּען נָאךְ רֶעכְט
וַוייל זֵייא קוּקִין אוֹיס שְׁלֶעכְט
טוּהֶען זֵייא זִיךְ שְׁמִירֶען
דֶעם לוּקְסוּס אוֹיךְ צוּ פִיהְרֶען
אוֹי גִיוַואלְד. א. ז. וו.

4

אָבֶּער דִיא דַאמֶען וָואס זֶעהִין שֶׁעהְן
אוּן הָאבֶּען גֶענוּג חֵן
זֶעהִין זֵייא נַארָנִים
פֶּערְשְׁמִירֶען זִיךְ דָאס פָּנִים

אזעלכע

אַזעלכֶע זיעסע פַארְבֶּען
וָואס זייא זֶענִין שֶׁעהְן נַאטוּר
טוּהֶען זייא פֶערְדַארְבֶּען
פּוּנְקְט וִויא אַשְׁוַוארְץ יָאהְר

5

פּוּידֶער צוּ זַיין עֶלֶעגַאנְט
אִיז עֶס יֶעדֶען גוּט בֶּעקַאנְט
פַאר דֶעם גְרוֹיסֶען הָאט דָאס אַוֶוערְטְה
אָבֶּער פַאר דֶעם קַבְּצָן אִיז עֶס אִין דֶער עֶרְד
וַוייל דֶער גְרוֹיסֶער טוּט שׁוֹין שְׁפִּירֶען
וִויפִיל זִיךְ אָנְצוּשְׁמִירֶען
אָבֶּער דֶער קַבְּצָן אָהְנֶע אַצָאהְל
לֵייגְט אַפוּנְט קַאלְךְ אוֹיף אֵיין מָאל

צוּשְׁפִּיל.
אוֹי גִיוַואלְד עֶס אִיז אַפַאלְשֶׁע וֶועלְט
פּוּידֶער קָאסְט אוֹיךְ גִינוּג גֶעלְד
מַאסְקִירְט אִיז דָאס גֶעזִיכְט פֶערְשְׁטֶעלְט
מִיט שְׁמִירֶען נַארְט מֶען אָב דִיא וֶועלְט

דֶעם דַייטְשְׁם ״נַקְדִישָׁךְ״

שפעציאל מהמחבר רעוו. דר. א. געללער

מעלאדיא דיא פינסטערע מארע. פון ״דער לעבעדיגער טויטער״

1

אִיךְ בִּין מִיר אַיין אַרִיסְטָאקְרַאט
״נַקְדִישָׁךְ״ אִיז מַיין שֶׁעהְן גִיבֶּעט
מִיט ״כֶּתֶר״ אוּן ״יַחַד״
אִיז מַיין תְּפִלָּה נִיט פֶּערְדְרֶעהְט
וֶוען אִיךְ קוּם אִין שׁוּהְל אַרַיין
שַׁבָּת אָדֶער אִין מִיטִין דֶער וָואךְ
דַאוִין אִיךְ מִיר גַאנְץ פַּיין
מַיין טְהַייעֶרִין הֵיילִיגֶען ״נַקְדִישָׁךְ״

2

אִין אוּנְזֶער גְרוֹיסֶער קָאהְר שׁוּל
וֶוערְט דֶער ״נַקְדִישָׁךְ״ זֶעהְר אָבְּגֶעהִיט
דֶען דָאס אִיז אוּנְזֶער צִיעל
צוּ זַיין אַיין אֱמֶת׳עֶר יוּד
אוּן דֶער קַאנְטָאר מִיט זַיינֶע נִיגוּנִים
דַאווִינְט גָאר שֶׁעהְן אַפְּרַאכְט
זַייט אִיהְר חֲסִידִים דֶען מְבִינִים
וֶוען אִיהְר אוּיס דֶעם ״נַקְדִישָׁךְ״ לַאכְט

קיין

3

קַיין מַינֶעם מַאך אִיך נִיט
בַּיין דַאווְנֶען טַאנְצִין און שְׁפְּרִינְגֶען
אַזוֹי ווִיא דֶער נַארִישֶׁער חָסִיד
"קְדוּשַׁת כֶּתֶר„ כְּסֵדֶר צוּ זִינְגֶען
דֶען גָאט הֶערְט מַיין תְּפִלָּה
אָהְן אַיין שׁוּם גִשְׁרֵייא
ווֶען מִיט מַיין גַאנְצֶער קְהִלָּה
אִיך בָּעט מִיר "נַקְדִישָׁך„ גִיטְרַייא

דֶער חָסִיד

1

אַחָסִיד בִּין אִיך גָאר אַוואוּנְדֶער
פוּן אַלֶע דַייטְשֶׁען גְרֶעסֶער
און מִיט אַלֶע יוּדִישֶׁע קִינְדֶער
הַאלְט אִיך פוּן "כֶּתֶר„ בֶּעסֶער

אײַערע טעמפּלען צו זעהען נאָר
פערשטײט מען שוין זײַער װערטה
אַז פון אײן נשים קאָר
דעם "נקדישך" מען דער הערט

2

נור מײן "כּתר" איז דיא רעכטע תּפלה
הער נור צו דוא דײַטשוק
דאָס קען האָבען בײַ גאָט אַפּעולה
דיא הײליגע װערטער װאָס איך זאָג
דען װער האָט דאָס ניט געהערט
פון אײַערע אַלע חזנים
אַז זײ גאָלין זיך דיא בערד
און האָבין הכשרים פון אײַערע רבנים

3

אונזערע מנהגים אַלע
דאָס פערשטעהט אַיעדער אײנער
אויף זײ איז ניטאָ קײן שאלה
צו זײ זענין פון אײַערע פײנער
אונזערע צדיקים קענט איהר דען פערמאָגען
דיא

דִיא תְּפִלּוֹת פוּן אוּנְזֶער קְלוֹיז
וָוען מִיר טוּעֶן „כֶּתֶר“ זָאגֶען
דָאס שְׁלֶעפְּט אוּנְז אֲפִילוּ פוּן דֶעם גֵיהִינוֹם הֶערוֹיס

. . .

אַצוּנְד לָאמִיר דִיא זַאךְ בֵּיידֶע בַּאקְלֶערִין
עֶס אִיז נִישְׁט כְּדַאי זִיךְ דַארִיבֶּער צוּ קְרִיגֶען
גָאט טוּט „נַקְדִישָׁךְ“ אוּן „כֶּתֶר“ אוֹיס הֶערִין
אוּן נוּר דִיא אֱמֶתֶע תְּפִלָּה טוּט תָּמִיד זִיגֶען

דִיא פַאלְשֶׁע הָאפֶענוּנְג

1

דִיא וועלְט אִיז גְרוֹיס דִיא וֶועלְט אִיז וַוייט
דֶער מֶענְשׁ זוּכְט נוּר זַיין גְלִיקְשְׁטֶערִין
דִי הָאפֶענוּנְג טְרֵייסְט אִיהְם אִין דֶער שְׁלֶעכְטֶער צַייט
עֶר וֶועט דִיר שַׁיינֶען דוּא וֶועסְט אוֹיף גִירֶעכְט וֶוערִין
גָאלְדֶערְנֶע בֶּערְג זָאגְט זִיא אִיהְם צוּ
טוֹיזֶענְדֶער מַאכְט זִיא אִיהְם פוּן אַיין גְרָאשִׁין
וִויא אַפוּנְק פַייעֶר אַזוֹ אִיז זִיא
אָט שַׁיינְט זִיא אָט לַייכְט זִי אָט וֶוערְט זִי פֶערְלָאשֶׁען
זִיא בֶּעוַוייזְט זִיךְ אִין גֶעטְלִיכֶען גֶעשְׁטַאלְט
זִיא קְוִויקְט אִיהְם אִיטְלִיכֶעם אֵבֶּר
אַזוֹי וֶוערְט עֶר גְרָאה אַזוֹי וֶוערְט עֶר אַלְט
אַזוֹי בַּאלֵייט זִיא אִיהְם אִין קֵבֶר ·

צוּשְׁפִּיל.
אוּן דִיא וֶועלְט : אִיז פַארְשְׁטֶעלְט :
מֶען וֵוייסְט נִיט מֶעהְר : נוּר דֶעם בַּאגֶעהְר :
דִיא אֵיינֶע זַאךְ : אַיֶעדֶער גְלַייךְ :
הָאפְט אוֹיף אַלֶעם גוּטִין
אוּן צוּם סוֹף
אִיז דָאס אַיין בְּלָאף
עֶס ווערְט אַלֶעם פֶּערְבִּיטֶען

2

אַא איך בּין נאָך אַיין קְלֵיין קִינְד גיוועֶן
מִיט קְלֵיינֶעם שֵׂכֶל, יוּנְג פַיין און גוּט
מַיין הַשָׂגָה אִיז אוֹיך גיוועֶן שְׁעהְן
קְלֵיינֶע צָרָהלִיך הָאבִּין שׁוֹין גינָאגְט מַיין בְּלוּט
מַיין פֶּערְלַאנְג הָאבּ אִיך נִיט גִיקְרִיגִין
דֶעם קִינְדְם הַשָׂגָה וֶועלְכֶער מֶענְשׁ ווֵייסְט
מֶען הָאט מִיר גִיזָאגְט טוֹיזִינְד לִיגִין
אַצִיגֶעלֶע מִיט מַאנְדֶלֶען אִיז גיוועֶן מַיין טְרֵייסְט
אִין דֶער גִישִׁיכְטֶע הָאבּ אִיך גִיגְלֵייבְּט
צוּ דֶער צִיגֶעלֶע הָאבּ אִיך גִיגְלִיסְט
מִיט דֶער הָאפֶענוּנְג הָאבּ גִילֶעבְּט
און אַזוֹי הָאבּ אִיך גִיהָאפְט גָאר אוּמְזִיסְט.
און דִיא שׂוֹנְאִים זָאלִין אַזוֹי לֶעבִּין,
צוּ הָאט מֶען מִיר אַצִיגֶעלֶע גִיגֶעבִּין.
אוֹי דִיא וָועלְט. א. ז. וו.

3

און אַזוֹי הָאט מֶען מִיך כְּסֵדֶר גִיפְּלָאגְט
אַיֶעדֶעם יָאהְר עֶפֶּעס אַנְדֶערְס צוּ גִיזָאגְט
בִּיז מַיינֶע אַלֶע יָאהְרִין זֶענִין ווִיא אַחֲלוֹם פֶּערְפְלוֹיגִין
דִי אַלֶע גְלִיקִין הָאבִּין זִיך פִיר דֶער עֶלְטָער פַרְשְׁטֶעלְט

דִיא אֶמוּנָה אַלֵיין הָאט מִיר גִיעֶפִינְט דִיא אוֹיגִין
אַז דֶעם מֶענְשִׁינְס לֶעבִּין אִיז גָאר יֶענֶע וֶועלְט
יֶענֶע וֶועלְט זִיא אִיז קֵיין קַאטָאווֶעס
גְרֵייט דִיךְ נוּר צוּ וִויא צוּ דֶער חוּפָּה דֶער חָתָן
דוּא וֵוייסְט דָאךְ אַז צְדָקָה אִיז תַּצִיל מִמָוֶת
דָארְטִין וֶועסְטוּ עֶסִין פוּן דֶעם לִוְיָתָן
אִין דֶער גֶעשִׁיכְטֶע גְלוֹיב אִיךְ בְּנֶאֱמָנוּת
צוּם לִוְיָתָן גִילוּסְט אִיךְ אוּן גִילוּסְט
הָאב שׁוֹין גָאט אוֹיף מִיר רַחֲמָנוּת
דָאס דִיא אֵיינֶע הָאפֶענוּנְג זָאל נִיט זַיין אוּם זִיסְט
וֶוער זְשֶׁע וִויל אַזוֹי לֶעבִּין
צוּ וֶועט מֶען מִיר אַשְׁטִיקִיל לִוְיָתָן גֶעבִּין

צוּשְׁפִּיל.

אוּן דִיא וֶועלְט : אִיז פַארְשְׁטֶעלְט :
מֶען וֵוייסְט נִיט מֶעהְר : נוּר דֶעם בַּאגֶעהְר :
דִיא אֵיינֶע זַאךְ : אַיֶעדֶער גְלַייךְ :
הָאפְט אוֹיף אַלֶעם גוּטִין
אוּן צוּם סוֹף
אִיז דָאס אַיין בְּלָאף
עֶס וֶוערְט אַלֶעס פֶערְבִּיטֶען

דִיא הַצְלָחָה

מֶעלָאדִיע נָאטֶעס וואונְדֶער פון מֶליץ יֹשֶׁר

1

אִיךְ בִּין אִיבֶּערַאל גֶעעֶרְט
מִיךְ הָאט יֶעדֶער לִיעבּ
חָנֵן מָען נור מַיין קוֹל דֶער הֶערְט
וֶוערְט פְרֵיילַאךְ אִין דֶער שְׁטוּבּ
אַלֶע בְּרוּאִים לוֹיפִין צוּ מִיר
און בֶּעטִין מַיין טְהַייעֶרֶע בְּרָכָה
דֶען יֶעדֶער וִויל אַלְץ פְרִיהֶער
מַאכֶען שׁוּתְּפוּת מִיט דֶער הַצְלָחָה
אִיךְ מַאךְ אַיךְ פוּן קְלֵיין גְרוֹיס
און פוּן אַיין אֶבְיוֹן אַ עוֹשֶׁר בַּאלְד
דֶען בַּייא וֶועמֶען אִיךְ בִּין אִין הוֹיז
גִיבֶּענְטְשְׁט זֶענִין דָארְט יוּנְג און אַלְט

2

דֶעם "דַלוּת„ טוּא אִיךְ פֶערְטְרֵייבֶּען
וִויא אִיךְ שְׁטֶעל נור אַוֶועק אַשְׁרִיט
קַיין שְׁרִיט קֶען פוּן אִיהְם בְּלֵייבֶּען
עֶר הָאט מֶעהְר קַיין שְׁלִיטָה נִיט
פַאר פִילֶע בִּין אִיךְ אַנֶחָמָה

וּוען

װען איך קום צו זײ אַרײן
זײא קריגען אַנײע נשמה
װען איך טוא בײא זײ אײנשטײן
אַלע האפען צום אֶלוקי המערכה
צו פועלין אין הימעל אַישועה
און װען עס קומט נור. די "הצלחה"
דאס איז דיא גרעסטע זכיה

3

און דורך מײנע מזומנים
האב איך פיעל מחותנים
יעדער גיט מיר אָפּ אַשבח
מיט קאמפּלימענטין אַסך
און צװישען דער גרעסטער קהלה
גיט מען מיר כבוד און גדולה
דען מיט װעמען איך בין צו זאמען
דער קריגט אַגרױסען נאמען
דארום ליעבט מיך דיא גאנצע װעלט
װײל דורך מיר װערט יעדער אַגרױסער העלד.

דֶער דַלוּת

1

אִיךְ בִּין מִיר אַיין אַרִיסְטָאקְרַאט
מַיין נַאמֶען אִיזְט יֶעדֶען בֶּעקַאנְט
דֶען מִיט וֶועמֶען אִיךְ וֶוער אַכְוַואט
וֶוערְט בַּאלְד צוּ שְׁפָּאט אוּן שַׁאנְד
אוּן אַזוֹי אִיז מַיין מְלָאכָה
אוּמֶעדוּם אוֹיף דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט
צוּ פֶּערְטְרַייבֶּען דִיא גְרוֹיסֶע "הַצְלָחָה"
דֶער צוּ בִּין אִיךְ גִישְׁטֶעלְט
וֶוער וֵוייסְט דֶען נִיט מַיינֶע מַעֲלוֹת
וָואס זֶענִין גָאר אָהְן אַן עֶק
דֶען שׁוֹין פַאר מַיין טִיטוּל "דַלוּת"
כַאפְּט יֶעדֶען אָהְן אַשְׁרֶעק

2

וֶוען אִיךְ קוּם אִין אַשְׁטוּב צוּ גֵיין
אַלֶעס וָואס אִיךְ טְרֶעף אִיז מַיין
עֶס מֶעג דֶער גְרֶעסְטֶער מְיוּחָס זַיין
אַמְתוּתָן וֶוערְט עֶר בַּאלְד מִיט דֶער פַּאן
אוּן אַז מֶען דֶער זֶעהְט נוּר מַיין שָׁעהָנֶע צוּרָה
וֶוערְט קַאלְט אִין אַיְעדֶען אֵבֶר

דֶען איך מַאך יֶעדֶען אַלֵיידִיגֶע דִירָה
מִיט פִיער וֶוענְט אַזוֹי וִויא אַיין קֶבֶר
און חָאטְשֶׁע מֶען טוּט מִיך אוֹיסְוַוייכִין
אַיֶעדֶער פוּן גְרוֹים בִּיז קְלֵיין
דָאס רוֹב זֶענִין אָבֶּער מַיין גְלַייכִין
וַוייל קַבְּצָנִים מוּזִין מֶער אִין דֶער וֶועלְט זַיין

3

צְווִישֶׁען סַאמֶעט אוּן זַיידֶענֶע שְׁטָאפִּין
דָארְטִין הָאבּ אִיךְ אוֹיךְ אַקְוַואטִיר
דֶען מֶען קֶען מִיךְ דַאמִיט נִיט בְּלָאפִין
אוּן אַזֶעלְכֶע עֶהְרִינְלַייט הָאבּ אִיךְ אָהְן אַשִׁיעוּר
וֶוער אִיךְ נוּר בַּייא אֵיינֶעם אַנָאפְּטֶער גַאסְט
הֶעלְפְט אִיהְם נִיט קַיין שׁוּם סְגוּלָה
אִיךְ טְרַייבּ אַרוֹים פוּן דֶעם שֶׁעהְנְסְטֶען פַּאלַאסְט
אִיךְ מַאךְ אִיהְם אַשַׁמֶשׁ בַּייא אַיין קְהִלָה
אִיךְ בִּין אַשָׁלִיחַ פוּן דֶעם בּוֹרֵא
צוּ גֶעבִּין אַיֶעדֶען זַיין שְׂכַר
פַאר מַיין מָאגֶער גֶעשְׁטַאלְט הָאט אַיֶעדֶער מוֹרָא
אוּן אִיבֶּערְדֶעם הֵייס אִיךְ „דַלוּת„ דֶער פַאר

1

אַיין בֶּעשְׁרִיבֶּענֶער בּוּךְ אִיז דֶעם מֶענְטְשֶׁענְס לֶעבִּיין
פוּנֶעם מַזָּלְס הַאנְד צוּנוֹיף גֶעשְׁטֶעלְט
פוּנֶעם הִימֶעל וֶוערְט עֶס אִיהְם אַרָאפּ גִיגֶעבִּין
וֶוען עֶר קוּמְט נוּר אוֹיף דֶער וֶועלְט.

2

דֶער בּוּךְ אִיז גִישְׁרִיבֶּען אָהְן טִינְט אוּן פֶּעדֶער
אַמִינוּט אִיז אַוָוארְט אַטָאג אַבְּלַאט
דִיא גְרוֹיסֶע וֶועלְט אִיז זַיין חֶדֶר
אוּן דֶער גוּטֶער לֶעהְרֶער אִיז דִיא צַייט.

3

דְרַייא בֶּענְדֶער וֶענִין אִין דֶעם בּוּךְ בֶּעקַאנְט
דִיא יוּגֶענְד מִיטֶעל יָאהְר אוּן דִיא עֶלְטֶער
גַאנְץ קַאלְט לַייעֶנְט דֶער מֶענְשׁ דָאס עֶרְשְׁטֶע בַּאנְד
אָבֶּער דָאס דְרִיטֶע נָאךְ קֶעלְטֶער.

4

נוּר וואֹל אִיז דֶעם וָואס פֶּערְשְׁטֵייט דֶעם צְוֶועק
צוּ וָואס דָאס צְוֵייטֶע טְהֵייל אִיז גֶעצִילְט
וָוארִין קוּים לָאזְט עֶר דָאס מִיט נַארֶעשְׁקַייט אַוֶועק
הָאט עָר שׁוֹין דָאס גַאנְצֶע לֶעבִּין פַארְשְׁפִּילְט.

דען

5

רֶען דִיא יוּגֶענְד אַנְטְלוֹיפְט וְויא אַפַּייל אוֹיסִין בּוֹיגִין
גְלַייךְ זִיא אִיז גָאר נִיט גֶעוֶועֹן
אוּן קוֹים וְויל דֶער מֶענְשׁ עֶפֶּענֶען דִיא אוֹיגִין
זֶעהְט עֶר שׁוֹין פַאר זִיךְ דִיא עֶלְטֶער שְׁטֶעהֶן ·

6

דָאס קִינְד וֶוערְט נוּר וָואס גֶעבּוֹירִין
שְׁטֵייט דְער לֶעהְרֶער פַאר אִיהְם גְרֵייט
עֶר עֶפִּינְט אִיהְם דִיא אוֹיגִין אוּז אוֹיעֶרִיז
אוּן דֶער בּוּךְ לִיגְט שׁוֹין פַאר אִיהְם פַארְשְׁפְּרֵייט ·

7

דֶער לֶעהְרֶער טְרַייבְּט וְויא וַוייט עֶר קֶען
דָאס קִינְד הָאט נוּר דֶעם שַׁעַר גִילֵייעֶנְט
עֶר וֵוייס נָאךְ נִיט וָואס וֶוער אוּן וֶוען
הָאט עֶר זִיךְ שׁוֹין מִיט טְרֶערִין גוּט בֶּעוֵויינְט ·

8

נוּר דֶער בּוּךְ הָאט אַיין אָנְהֵייבּ מִיט אַסוֹף
זַיין הַקְדָמָה אִיז צָרוֹת זַיין סוֹף אִיז מִיה
מִיט בִּיטֶערֶע טְרֶערִין עֶפִינְט מֶען אִיהְם אוֹיף
מִיט בִּיטֶערֶע טְרֶערִין מַאכְט מֶען אִיהְם צוּ ·

אִיךְ יַעֲקֹב דַיין קִינְד פוּן לַאנְג
אִיךְ לוֹיבּ דִיךְ גָאט מִיט גִיזַאנְג
מִיט אַלֶע גֶעפִילֶען דַאנְק אִיךְ דִיר
וָואס דוּא קוּקְסְט מִיט רַחֲמָנוּת אַרָאפּ אוֹיף מִיר
מְלָכִים קֵיסָרִים פוּן יֶעדֶען לַאנְד
פִירְסְטוּ וִויא קִינְדֶער בַּיין הַאנְד
דָוִד הַמֶּלֶךְ הָאסְטוּ גָאט אַלֵיין
פוּן דֶער שְׁוֶוערְד מַצִיל גִיוֶוען
דוּ מַאכְסְט אִין טִיפְסְטֶען יַם אַוֶועג
אִין שְׁטַארְקְסְטֶע וַואסֶערִין אַשְׁטֶעג
דוּא זָאלְסְט וַוייזִין ווָאוּנְדֶער תָּמִיד שְׁפֶּעט אוּן פְּרִיה
צוּ דֶעם גֶעעֶהְרְטֶען פְּרֶעזִידֶענְט ווִילְיַאם מֶעקִינְלִיה
זָאלְסְט אִיהְם גֶעבִּין, אַרוּהִיג לֶעבִּין
כָּבוֹד אוּן בְּרָכָה, גְבוּרָה אוּן הַצְלָחָה
וואוּ עֶר וָועט גֶעהְן וואוּ עֶר וֶועט שִׁיקֶען
זָאל עֶר פֶעסְט שְׁטֶעהְן אוּן אִימֶער בֶּעגְלִיקֶען
דִיא שׂוֹנְאִים זָאלֶען ווִיא דִיא פְלִיגֶען
פַאר אִיהְם פַאלְלִין אוּן עֶר זָאל זִיגֶען.
אוּן אוֹיךְ אַלֶע מִינִיסְטָארִין
וָואס זַיינִין פוּן פָאלְק עֶרְוֶועהְלְט גִיוָוארִין

גִיבּ זַייא גְרוֹיס גְלִיק
אִין דִיזֶער פְרַייעֶן רֶעפּוּבְּלִיק
אוּן אוֹיךְ אַלֶע בֶּעאַמְטֶען פוּן גְרוֹיס בִּיז קְלַיין
זָאלִין תָּמִיד גְלִיקְלִיךְ זַיין
אוּן אַלֶע יוּדֶען זֶעהְט פַאר גָאט בֶּעטְן
אוּן שְׁרַייט מִיט כֹּחַ הוּרְרֵיי פַאר יוּנַייטֶעד סְטֶעטְס
קֵיינֶער זָאל אִיהְר גְלִיק נִיט פַארְקֶעהְרֶען
אוּן דִיא רֶעפּוּבְּלִיק זָאל עֶווִיג גִיוֶוערִין
הוּרְרֵיי פַאר דֶער פְלֶעג מִיט דִיא שְׁטֶערִין
אוּנְזֶער גֶעבֶּעט וֶועט גָאט דְרוּם אוֹיס הֶערִין
וַוייל מִיר זֶענִין אַלֶע פְרַייא דָא
אוּנְטֶער דֶער פָאהְן פוּן רוֹיט וַוייס אוּן בְּלָאה.

1

בְּרוּדֶער זָאג , וְויא הֵייסְט דֶער טָאג
וָואס מִיר זֶענִין אַלֶע פְרֵיילִיךְ
דָאס יוּדִיל דָאס קְלֵיינֶע , דָאס כָּשֶׁרֶה דָאס רֵיינֶע
וֶוערְט בַּייא זִיךְ אַמֶלֶךְ ·

2

שַׁבָּת אַלֵיין , אִיז גִיקוּמֶען צוּ גֵיין
לָאמִיר זַיין פְרֵיילִיךְ אַלֶע
טַאנְצְט קִינְדֶער , אִיטְלִיכֶער בֶּעזוּנְדֶער
מִיט דֶער שֶׁעהְנֶער כַּלָה ·

3

דָאס וֵוייסְט יֶעדֶער , פוּנֶעם רָב בִּיז צוּם בֶּעדָער
אַז שַׁבָּת אִיז דִיא כַּלָה
דֶער חָתָן דָער שֶׁעהְנֶער , אִיז נִיט קֵיינֶער
נוּר מִיר יוּדֶען אַלֶע ·

4

וֶוער עֶס לַאכְט , חוֹזֶק מַאכְט ,
פוּן דֶער כַּלָה מִיטִין חָתָן
וֶועט דָארְטִין טַעקֶע , עֶסִין אַמַכָּה
נִיט פוּנֶעם לְוְיָתָן ·

5

לָאמִיר לֶעבֶּען, לָאמִיר גְלֵייבֶּען
אִין דֶעם בּוֹרֵא שָׁמַיִם
עֶר הָאט לִיבּ פוּן לַאנְג, אוּנְזֶע גִיזַאנְג
זִינְגְט אוּן טְרִינְקְט לְחַיִים.

6

דֶעם בַּעַל הוֹב אֲפִילוּ, הֶער אִיךְ וִויא דִיא מְגִילָה
עֶר וֵוייסְט שׁוֹין פוּן דֶעם וואֹל
אַז עֶס אִיז אַיין עֲבֵרָה, פַאר דֶער נְשָׁמָה יְתֵרָה
צוּ רֵיידֶען דִבְרֵי חוֹל.

7

אַנוּ לָאז עֶר, קוּמֶעז אַהֶער
אַצוּנְד צוּ מִיר צוּ גֶעהֶען
בַּאקוּמְט עֶר אַסִילִיק, אַגוּטִין קִילִיק
אֲפִילוּ עֶר וֶועט נִיט וֶועלִין בַּאשְׁטֶעהֶן.

8

דֶער קוֹילִיטְשׁ מִיט דִי פִּיס, זָאלִין וַואקְסִין אוֹפִין טִישׁ
וָואלְט הֶלֶעבִּין גְלַייךְ גִיוֶוען
אִיךְ שְׁנַייד מִיטִין מֶעסֶער. זָאל אַלְץ וֶוערִין גְרֶעסֶער
און דֶער שְׁנַאפְּס זָאל נִיט אוֹיסְגָעהָען.

דער

9

דֶער צוּ נָאךְ , דִיא גַאנְצֶע וָואךְ
זָאל שַׁבָּת זַיין גָאר אַחִידוּשׁ
פוּנִים בְּנֵי הֵיכָלָה , צוּ דֶער הַבְדָלָה
אוּן טַאקִי ווִידֶער מַאכִין קִידוּשׁ .

10

שַׁבָּת אִין דֶער פְּרִיה , קוּקְט זִיךְ צוּ
מֶען גֶעהְט שׁוֹין אַהֵיים פוּן דֶער שׁוּהְל
וַוייטֶער אַלִידֶעל זִינְגְט דָאס יוּדִיל
פְרֵיילִיךְ אוֹיף זַיין שְׁטוּהְל .

11

וַוייטֶער קִידוּשׁ , שְׁנַאפְּס גָאר אַהִידוּשׁ
פַארְבִּיסִין לֶעקִיךְ אַשְׁטִיקֶעל
טְשָׁאלִינְט פִּישׁ . אוֹיפִין טִישׁ
קַאשֶׁע פְלֵייש אוּן קוּגֶעל .

12

שַׁאט , שַׁאט , מַאכְט אַוִויוַאט
דָא גֶעהְט אַנַייעֶר פַארְשׁוֹין
אַפַיינֶער מְחוּתָּן , גִיקוּמִין אִין מִיטִין
דֶער "בָּרוּךְ אֵל עֶלְיוֹן" .

און

13

און בּאַלד ווידער, אַנייער גערודער
דער טונקעלער שָלוש סעודות
עס איז שוין שפּעט. ער לויפט ער געהט
זינגט איהם "מַה יְדִידוּת„.

14

דעם גאַסט נעמט אויף מיט אַשטיקעל עוֹף
מיט אַגוּט וואָרט זייט איהם מְחַיֶה
גינוּג דיא מוֹצִיא, אַבִּי זייט יוֹצִיא
און זינגט "יָה רִיבּוֹן עָלַם וְעָלְמַיָא„.

15

אַוואַרע מַאכט, דער שַׁבָּת צוּ נַאכט
גאָר אַשְׁפֶּעטער מְחוּתָּן
ער לויפט ער יאָגט, אַהַבְדָלָה טְרָאגט
אַכּוֹס אֲהָדָס אֲגוּטִין.

יְלָלַת צַדִּיקִים

1

אוּנְזֶער גְרוֹיס גְלִיק
אִיז וִויא אַחֲלוֹם פֶערְפְּלוֹיגִין
דִיא וֶועלְט אִיז גִיוָוארִין קְלוּג
זִיא הָאט בֶּעקוּמֶען אָפֶּענֶע אוֹיגִין
אוּן אוּנְזֶער שֶׁעהְנֶער קוּנְץ
הָאט אַיין עַיִן הָרָע שׁוֹלֵט גִיוֶוען
פֶערְשְׁפַּארְט הָאט מֶען אוּנְז
מִיר קֶענֶען נִיט בַּאשְׁטֶעהֶן ·

צוּשְׁפִּיל.

אִיבֶּער דִיא חֲסִידִישֶׁע חֲטָאִים
לָאזְט מֶען אוּנְז נִיט אוֹיף דֶער וֶועלְט
מְתַקֵן זַיין דִיא רְשָׁעִים
פַארִין בִּיסֶעלֶע גֶעלְד ·

2

וואוּ זֶענִין דִיא שְׂרָרוֹת
מִיט זֵייעֶר בִּיסֶעל גֶעלְד
וואוּ זֶענִין דִיא עֲקָרוֹת
רֵייךְ אוּן שֶׁעהְן וִויא דִיא וֶועלְט
דִיא גְרוֹיסֶע שְׂרָרוֹת

קֶענִין זִיךְ אָן אוּנְז שׁוֹין בֶּעגֵיין
אוּן דִיא שֶׁעהְנֶע עֲקָרוֹת
וֶוערֶען נִפְקַד גָאר אַלֵיין.
אִיבֶּער דִיא חֲסִידִישֶׁע. א ז. וו.

3

קְלָארֶע מְשׁוּגָעִים
פְּלֶעגִין אוּנְז פִּדְיוֹנוֹת בְּרֶענְגֶען
וַוייבֶּער פוּן פְּשָׁעִים
אוּנְז גָאלְד אָנְהֶענְגֶען
צוּנְד מוּזֶען מִיר לֶעבִּין
פַארְשְׁפַּארְט וְויא דִיא גַזְלָנִים
פוּן אַלֶע אִיז אוּנְז גִיבְּלִיבִּין
לַיידַאקֶעס מִיט קַבְּצָנִים
אִיבֶּער דִיא חֲסִידִישֶׁע. א. ז. וו.

4

אַפִּיקוֹרְסִים זֶעהְט מֶען זִיךְ מֶעהְרֶען
אִיבֶּער דִיא ווִיסְטֶע שְׁקוּלֶען
פֵּאוֹת הַאקֶען שֶׁעהְרֶען
בֶּערְד פּוּטְצֶען אִין גָאלֶען
וְויא זָאלֶען אַזֶעלְכֶע קְלוּגֶע

ניט לַאכֶען פוּן אוּנְזֶער קוּנְץ
וֶוענִין זֵייא דֶען מְשׁוּגָע
זָאלִין גְלוֹיבִּין אִין אוּנְז
אִיבֶּער דִיא חֲסִידִישֶׁע. א. ז. וו.

5

אַבִּיטֶער שְׁטִיקִיל צַייט
אִיז אוֹיף אוּנְז גִיקוּמֶען
אַפִּיקוֹרְסִים יוּנְגֶע לַייט
הָאבִּין זִיךְ אוֹיף אוּנְז גִינוּמֶען
לֹא דַי זֵיי רֶעדֶען אוּן לַאכִין
אוּנְז גִיסְט דָאס בְּלוּט וְויא וַואסֶער
בֶּעשְׁרַייבֶּען זֵייא נָאךְ אוּנְזֶערֶע זַאכִין
אִין דִי צַייטוּנְג וִויא דֶער "הַמֵּלִיץ" "וְהַמְּבַשֵּׂר" .
אִיבֶּער דִיא חֲסִידִישֶׁע. א ז. וו.

6

קֶען נָאךְ זַיין אַסְבָּרָא
עֶס זָאל אוּנְז וֶוערִין בֶּעסֶער
אַז יֶעדֶע נַייֶע צָרָה
אִיז פוּן דֶער פְרִיעֶרִיגֶער גְרֶעסֶער

טַאקֶע צְווִישֶׁען אוּנְזֶערֶע יוּדְלִיךְ
וָואס זֶענִין אוֹיף אוּנְז אַלֶע מְבִינִים
מַאכֶען אוֹיף אוּנְז לִידְלִיךְ
אוּן זִינְגֶען מִיט אוּנְזֶערֶע נִגוּנִים

צוּשפּיל.

אִיבֶּער דִיא חֲסִידִישֶׁע חַטָאִים
לָאזְט מֶען אוּנְז נִיט אוֹיף דֶער וָועלְט
מְתַקֵן זַיין דִיא רְשָׁעִים
פַאר'ן בִּיסֶעלֶע גֶעלְד ·

דִיא וֵוייךְזֶעס פוּן אַמֶערִיקַנֶער רַבָּנִים

שפעציאל פון רעווי׳ ד״ק א׳ געללער מטיסמעניטץ גאליציען׳

1

זֶעהְט נוּר דִיא אַמֶערִיקַאנֶער רַבָּנִים
וִויא בִּיטֶער אִיז דָא זֵייעֶר וֶועלְט
עֶס אִיז זֵייא עֶרְגֶער פוּן מְלַמְדִים חֲזָנִים
דֶען זֵייא פֶערְדִינֶען גָאר קַיין גֶעלְד
זֵייא וֵוייסֶען נִישְׁט מֶעהְר פוּן קַיין זַאךְ
פוּן אִין דֶער פְּרִיה בִּיז נַאכְט
נוּר צוּ פַּסְקִינֶען שַׁאֲלוֹת אַסַךְ
בַּאלְד כָּשֵׁר אוּן בַּאלְד טְרֵפָה גִימַאכְט
אִין שׁוּהְל שְׁטֵייט עֶר אוֹיךְ אִין מִזְרָח זַייט
מִיט זַיין שֶׁעהְנֶעם בְּרֵייטִין טַלִית
אוֹיף זַיין שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה וַוארְט מֶען אַצַייט
אוּן דֶער פַּאר הָאט עֶר אָבֶּער דֶעם דַלוּת ·

2

אוּן אַזוֹי הֵייסְט עֶר אַרָב אַיין אָרְטָאדָאקְס
אַצַדִיק אַגָאוֹן אוּן אַרוֹעֶה יִשְׂרָאֵל
אִין שְׁלַאכְט הוֹיז מוּז עֶר בַּדְקִינִין אַיְעדֶען אָקְס
דֶער פַּאר קְרִיגְט עֶר אָבֶּער נוּר עֲלִיוֹת אָן אַצָאהְל
וואוּ אַיְשִׁיבָה אַחֶדר אוּן אַתַּלְמוּד תּוֹרָה

מוז ער אויך הַשְׁגָחָה גֶעבִּין
און פַאר דער גַאנְצֶער גוּטֶער סְחוֹרָה
גִיט מֶען אִים כָּבוֹד אוֹיף צוּם לֶעבִּין
יֶעדֶען שַׁבָּת דַרְשִׁינֶען פַאר קָהָל
דָאס אִיז זַיין פְלִיכְט אָן גֶעלְד לֵיידֶער
און אַזוֹי קְרִיגְט ער אַשׁוֹי אֵיינְמָאל
עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר צוּ זַיין אַמַתִּיר נֶדֶר

3

פוּן זַיין חֶבְרָה מִיט דֶעם פְּרֶעזִידֶענְט
און פוּן דֶער שׁוּהְל דִיא גַבָּאִים
פוּן זַייא קֶען ער נִיט צָאהְלִין קַיין רֶענְט
ער מֶעג אֲפִילוּ זַיין פוּן דִיא תַנָאִים
נוּ , אִיז דֶען נִיט מְקַנֵא צוּ זַיין
אַיין אַמֶערִיקַאנֶער רָב גָאר אַוואוּנְדֶער
ער קְרִיגְט וֵוייְדְזֶעס בְּלוֹיז אוֹיף חְרֵיין
און שְׁטַארְבְּט פַאר הוּנְגֶער מִיט אַלֶע קִינְדֶער
צוּ לֶעטְצְט דֶעם עִיקָר הָאבּ אִיךְ גָאר פַארְגֶעסִין
דִיא עֶהְרֶע וָואס מֶען גִיט אִים נָאךְ גָאר
דֶער גַאנְצֶער עוֹלָם גֵייט צוּ אִים שִׁירַיִם עֶסִין
אַלֶע יָמִים טוֹבִים וָואס זֶענִין דָא אִין יָאהְר .

(Oh! say they not that angels tread
Around the good man's dying bed?)
His child--his sweet and sinless child-
And as he gazed on her
He knew his God was reconciled,
And this the messenger.
As sure as God had hung on high,
The promise-bow before his eye—
Earth's purest hopes thus over him flung,
To point his heavenward faith.
And life's most holy feeling strung
To sing him into death;
And on his daughter's stainless breast
The dying Hebrew found his rest!

Corrected, by Dr. Jacob Gutman.

And long to find the fatherland,
Where there are many homes.
Oh! grant of all yon starry thrones
Some dim and distant star,
Where Judah's lost and scattered sons
May love Thee from afar.
Where all earth's myriad harps shall meet
In choral praise and prayer,
Shall Zion's harp, of old so sweet,
Alone be wanting there?
Yet place me in Thy lowest seat
Though I, as now, be there.
The Christian's scorn, the Christian's jest:
But let me see and hear,
From some dim mansion in the sky,
Thy bright ones and their melody."

8.

The sun goes down, with sudden gleam,
And—beautiful as a lovely dream
And silently as air—
The vision of a dark-eyed girl,
With long and raven hair,
Glides in—as guardian spirits glide—
And lo! is kneeling by his side;
As if her sudden presence there
Were sent in answer to his prayer.

I have not felt myself a thing,
  Far from Thy presence driven
By flaming sword or waving wing,
  Shut off from Thee and heaven.

6.

"Must I the whirlwind reap because
  My fathers sowed the storm?
Or shrink, because another sinned,
  Beneath Thy red right arm?
Oh! much of this we dimly scan,
  And much is all unknown;
But I will not take my curse from man.
  I turn to Thee alone!
Oh! bid my fainting spirit live,
  And what is dark reveal.
And what is evil, oh! forgive,
  And what is broken heal.
And cleanse my nature from above
  In the dark Jordan of Thy love!

7.

"I know not if the nations' heaven
  Shall be the same as mine;
I only ask to be forgiven
  And taken home to Thine.
I weary on a far dim strand,
  Whose mansions are as tombs,

The dying Hebrew.

Oh ! take my latest sacrifice—
  Look down and make the sod
Holy as that graceful spot,
  The Hebrew met his God:

4.

"I have not caused the widow's tears,
  Nor dimmed the orphan's eye;
I have not stained the virgin's years,
  Nor mocked the mourner's cry.
The songs of Zion in mine ear
  Have ever been most sweet,
And always, when I felt Thee near,
  My shoes were off my feet.

5.

"I have known Thee in the whirlwind,
  I have known Thee on the hill,
I have loved Thee in the voice of birds,
  Or the music of the rill;
I dreamt Thee, in the shadow,
  I saw Thee in the light.
I blessed Thee in the radiant day
  And worshipped Thee at night !
All beauty, while it spoke of Thee,
  Still made my soul rejoice,
And my spirit, bowed within itself,
  To hear Thy still small voice!